Sayı 3 (303)
Mart 2020
Yıl XXX

ISSN: 1312-9872

Yayın Sahibi
BULGARİSTAN
MÜSLÜMANLARI
BAŞMÜFTÜLÜĞÜ

Yayın Türü
Aylık, süreli

Başredaktör
Vedat S. Ahmed
Yayın Kurulu
Cemal Hatip
Dr. İsmail Cambazov
Dr. Kadir Muhammed
Murad Boşnak
Muhammed Kamber

Dizgi ve Tasarım
Salih M. Şabanov

Adres
Sofya 1000
ul. „Bratya Miladinovi“ 27
Müslümanlar Dergisi
tel.: 02/981 60 01

Temsilcilikler
Bölge Müftülükleri
Cami Encümenlikleri

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Baskı
Sky Print

Abone ücretleri
Yıllık: 24,00 lv.
Altı aylık: 12,00 lv.

BÜYÜK YATIRIM

Medresede yıllarca diz çökmüş bir âlim ile tekkede epey tespih çekmiş hikmet ehli bir derviş karşılaşırlar. Müderris efendi, derviş meşrepli zâtın fikrini almak, belki de denemek için malın ne kadarının zekât olarak verilmesi gerektiğini sorar. Derviş, "Sorunun cevabını fakihlerin anlayışına göre mi, yoksa Hak âşıklarının yolu olan bizim meşrebimize göre mi vereyim?", der. Müderris, her iki açıdan da cevaplamasını isteyince, dervişin cevabı şu olur: "Fıkıh âlimlerinin anlayışına göre, iki yüz gümüşün üzerinden bir sene geçince kırkta birine tekabül eden beş gümüşü ihtiyaç sahiplerine vermek gerekir. Amma velâkin fıkhın daha derin bir boyutu olduğuna inanan ve buna göre hareket eden Hak âşıklarının meşrebine göre, iki yüz gümüşün tamamını verip bir de "bu yükten kurtuldum" düşüncesiyle şükretmek gerek". Biraz mahcup olmakla beraber müderris, "biz uyduğumuz ilkeyi, yani kırkta biri vermeyi fıkıh âlimlerimizden öğrendik" diyerek işinden içinden çıkar... Bu defa derviş, "Biz de bu uygulamayı bütün malını Peygamber Efendimizin önüne getirip bırakan Hazreti Ebû Bekir'den öğrendik" cevabını yapıştırır.

Kıssadan hisse almak gerek...

Kişinin lehine veya aleyhine olan şeyleri öğreten fıkıh ilmi, bütün toplumu kuşatır. Hükümleriyle herkesin uyabileceği asgarî ölçüleri belirler. Buna göre, fıkhî ilkelerle çerçevesi çizilen miktarda mala sahip olan Müslümanın, malının sünnetle belirlenen bir kısmını Allah'ın ayetle belirlediği kişilere vermesi farzdır. Zekât olarak adlandırılan bu ibadet, Kur'ân'da namazla birlikte anılır ve Mevlânâ'nın dediği gibi, verilen zekât, keseyi koruyarak malın kaybolmasını önler, kılınan namaz da insana çobanlık yaparak kötülüklere bulaşmaktan korur. Toplumun her ferdinin böyle bir sigortaya ihtiyacı var!

Şüphesiz, verilen zekât, onu veren Müslümanın iç dünyasını karartan cimrilik ve mal tutkusundan arıtır ve gönlüne huzur verir. Bu hâl, insanı Rabbine şükre sevk eder, dolayısıyla nimetlerin artmasına sebep olur. Bu durumda zekât verilen kişi de sıkıntıdan kurtulduğu için huzura kavuşur, mutlu olur, gerginlik ve öfke duygularından arınır. Kalbinde sevgi tohumları yeşerir. Kendisine el uzatana saygı ve sevgi duyar. Böylece onlardaki huzur topluma da olumlu etki yapar. Bu, fıkhın belirlediği asgarî kurallara uymanın neticesidir.

Bir de olaya zirveyi işaret eden Hak âşığının meşrebiyle yaklaşırsak, o zaman toplumun bürüneceği güzel hâli düşünün! Bu örnekte insanın bulunduğu şartlardan ve hatta kendi benliğinden soyutlanarak ileriye dönük yaptığı önemli bir yatırım söz konusudur. Bu çok üstün ve özel bir davranış olması hasebiyle herkesten beklenemez. Ama bunu başarabilenler, en büyük kazancı elde edecek olanlardır. Zira dünya ahiretin tarlasıdır ve Hazreti Mevlânâ, "Ekin eken, önce ambarı boşaltır, ama sonra hasadı bol olur." der. Kaldı ki, "tohumu ambarda tutan, sonunda onu farelere yem eder" sözü de yine aşk ehlinin Pirine aittir.

Öyleyse tekrar düşünelim: Malımızı, vermesek de mi saklasak, zekâtını fazlasıyla versek de mi saklasak?

Vedat S. Ahmed

İÇİNDEKİLER

02 İnsanın Manevi ve Kişisel Gelişimi Büyük Sabır Gerektiriyor
06 Dünya ve Ahirette Huzura Ermek İstiyorsan Zekâtını Ver
08 Din Bir Kânûn-i İlâhîdir
10 Zekât Malı Temizler
12 Gabala
14 Medrese-i Aliye (1911-1951)
16 Taşköprü Başındaki Cami
17 Doç. Dr. Halil Etem (1929-2003)
18 Haber Turu

İmzalı yazılardan, ilân ve reklamlardan reklam sahipleri sorumludur. • Sayın okuyucularımız, dergimizin sayfalarında ayet-i kerime, hadis mealleri ve mübarek isimler bulunduğu için yerlere atılmamasını rica ediyoruz.

İNSANIN MANEVİ VE KİŞİSEL GELİŞİMİ BÜYÜK SABIR GEREKTİRİYOR

Varna Bölge Müftüsü Nuray Şukri İle Mülâkât

Nuray Fahri Şukri, 4 Aralık 1979 tarihinde Aytos'ta dünyaya geldi. 1997 yılında Karnobat kasabasında lise eğitimini, 1999'da ise askerlik görevini tamamladı. 2013 yılına kadar özel sektörde çalıştı. Şumnu ve Tekirdağ'da imam yetiştirme kurslarında eğitim aldıktan sonra 2014 yılında müftülük teşkilâtında imam-hatip olarak göreve başladı. 2016 yılında Şumnu'da düzenlenen "Tashih-i Huruf" Kursunu başarıyla bitirdi. 2015-2019 yılları arasında Sofya Yüksek İslâm Enstitüsü'nde eğitim alarak mezun oldu. Şu anda Şumnu Üniversitesi "Türk Filolojisi ve İş Hayatında İletişim" bölümünde ikinci lisans öğrenimine devam ediyor. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Mayıs 2018'de vekâleten Varna Bölge Müftüsü oldu.

Muhterem Müftü Efendi, siz imamlıktan müftülük makamına geldiniz. İmamlık hizmeti nedir? İmamlar başarılı bir hizmet yürütmleri için nelere dikkat etmelidirler?

Öncelikle Başmüftümüz Dr. Mustafa Hacı'ya bana güvendiği için ve kişisel gelişimimde bana rehberlik yapan şimdiki Aytos Bölge Müftüsüne teşekkür ediyorum. 2014 yılında imam-hatip olarak göreve başladığımda imamın görev yaptığı yerleşim yerinde Müslümanlar hakkında toplumsal bir sorumluluk taşıdığını fark ettim. Varna Bölge Müftüsü Recep Recep ve sekreterinin geçirdikleri ağır trafik kazasının ardından vekâleten Bölge Müftüsü olarak göreve başladığımda biz imamların dinimizin ve Başmüftülük teşkilâtımızın yüzü olduğumuzu anladım. Her ne kadar kulağa klişe olarak da gelse, imamlık bir yaşam biçimidir. Bu Peygamberimiz Hazreti Muhammed (s.a.s.)'in bize bıraktığı mirastır ve bizler bunu lâyık olduğu şekilde koruyup gelecek nesillere aktarmalıyız. İyi imamlar anlatır, en iyileri yaşantıları ile örnek olur, büyük imamlar ise ilham verir. Bizler "büyük imam" olmak için gayret etmeli, toplumda aktif yer almalıyız. Bunun için de önce kendi bilgi ve becerilerimizi geliştirmeliyiz ki, insanlar üzerinde etkili olabilelim ve halka İslâm dininin temel prensip ve değerlerini öğretebilelim.

Bulgaristan'da İslâm'ın güçlü kökleri olan Aytos bölgesinde imamlıktan Varna bölgesine geçtiniz. İki bölge arasında bir mukayese yapar mısınız?

Aytos ve Varna bölgelerinde yaşayan Müslümanlar arasında kıyaslama yapmak bölgelerin bazı özelliklerinden dolayı zor olacak. Varna ilinde yaşayan Müslüman halk yaklaşık 25 bin, Burgaz ilinde ise 40 binin üzerinde Müslüman yaşıyor. Aynı şekilde Varna ilinde yaşayan Müslüman halk farklı yerlerde dağılmış bir şekilde yaşıyor, Burgaz ilinde ise belirli yerleşim yerlerinde toplu halde yaşıyor. Ne yazık ki, Astos bölgesine kıyasla zorla asimilasyon süreçlerinin sonuçları Varna bölgesinde çok daha belirgin. Aytos bölgesinde halkta Türklük bilinci, atalarımızdan gelen gelenekler ve dil varlığını korurken, Varna bölgesindeki Müslümanlar çok dar bir ölçekte manevî, kültürel ve etnik kökenlerini koruyabilmiştir. Komünizm döneminde yapılan asimilasyon politikasının bir sonucu olarak Varna şehrinde birkaç neslin kendi dinini, dilini ve geleneklerini bilmediği görülüyor.

İmam olduğunuz dönemde eğitminize önem verdiniz, İmam Kursu, Tashih-i Huruf Kursu ve Yüksek İslâm Enstitüsünde eğitim alarak ciddî bir yatırım yaptınız. Sizi bu hususta motive eden ne oldu?

Kişisel motivasyon kaynağım olan hadislerin birinde "Sizin en hayırlınız Kur'ân'ı öğrenen ve öğreteninizdir" buyuruluyor. Her ne yönde olursa olsun, her insanın belirli hedefleri vardır ve bu hedeflere ulaşabilmek için insan kendisine sunulan imkânlardan azamî derecede faydalanmalıdır. Her Müslüman, toplumu için faydalı olmayı hedeflemelidir, ancak toplumu İslâm'a davet edebilmesi, dini tebliğ edebilmesi için

kendisini eğitmesi lâzım. Dini tebliğ eden kişiler olarak bu görevimizde iyi birer örnek olmalıyız. Bizler, insanları İslâmiyet'e samimî duygularla, Allah rızasını kazanmak için çağırmalıyız. Tabiî, bazı başarısızlıklar ve beklenmedik olaylarla karşılaştığımızda hayal kırıklıkları yaşadığımız oluyor, ancak bunlardan dolayı vazgeçmemeliyiz. Hedeflerimize ulaşmak için tam da Allah'ın bize yönelttiği sınamalarla motive olabilmeliyiz. Şahsen, bu manevî ve kişisel gelişim yoluna koyulduğumda çok sabırlı olmam gerekiyordu. Allah yolunda ailemden aldığım sonsuz destek sayesinde, elhamdülillâh, kendimi belirli bir seviyede geliştirebildiğimi söyleyebilirim. İnşallah bu yolda ilerlemeye devam edeceğim.

▶ ***Görev yaptığınız bölgeyi biraz daha yakından tanısak. Önce ekibinizden başlayalım…***

Şu anda Varna Bölge Müftülüğünün faaliyetlerinin planlaması, sevk ve idaresi Sekreterimiz Fahreddin Mollamehmed ve Vakıf Uzmanımız Avukat Sezay Çolakov'tan oluşan idarî ekip tarafından yürütülüyor. Ekibime en samimî teşekkürlerimi sunmak isterim, çünkü Bölge Müftüsü olarak göreve başlarken bu görev için yeterince idarî tecrübem yoktu, ekibimin desteği ile tecrübe kazanarak idarî yönlerimi geliştirdim.

Müftülüğümüz Varna ilindeki yerleşim yerlerini kapsıyor. Bölgemizde toplam 11 belediyede yaklaşık 500 bin kişi yaşıyor. Başında da bahsettiğim gibi, bu nüfusun yaklaşık 25 binini Müslümanlar oluşturuyor. Bölgedeki toplam cami ve mescit sayısı 44. Bunlardan 20'sinde görevli imamlar var, 18'i ibadete açık değil ve bakımsız duruyor, 6'sı ise görevli imam olmadan hizmet veriyor. Kayıtlı 29 Müslüman encümeni var. Yüksek İslâm Şurası kararı ile Şubat ayından itibaren Pravadı (Provadiya) kasabasında Müftü Vekilliği açıldı. Açılan bu yeni birimimiz Vetrino ve Dılgopol belediyelerinden sorumlu. Müftü Vekili olarak Oktay Haşim görevlendirildi. Komünizm döneminde kapatılan Varna Bölge Müftülüğünün yeniden çalışmaya başlaması 2011 yılında oldu.

Bölgemizde 20 imam görev yapıyor. Bu imamlardan üçü üniversite, biri yarıyüksek okul, altısı bir yıllık imamlık kursu, biri 2 yıllık imamlık kursu, ikisi 2 aylık kurs ve 5'i medrese mezunu olup ikisi de kendi gayretleriyle bir şeyler öğrenmiş kişilerdir. Kadrolarımızın yetkinliklerini yükseltme ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

▶ ***Bölgenizde ne tür faaliyetler yapıyorsunuz? Bu faaliyetleri yaygınlaştırmada imam ve encümenlerin katılım durumu nedir?***

İmamlarla iyi işbirliğimiz sayesinde insanî yardım kampanyaları, Ramazan ayında iftarlar düzenledik, Kurban bayramında kurban eti dağıttık. İslâmî Eğitim Ayı, Camiler ve İmamlar Haftası, Yetimler Haftası kampanyalarına aktif bir şekilde katılım sağladık. Aynı şekilde bölgemizde "Muhtaca Umut Ol" ve "Kurbanımızı Paylaşalım" çağrılarıyla insanî yardım kampanyaları düzenledik. Başmüftülüğün yardımı ile ilk defa yerli ve yabancı üniversite öğrencilerine iftar verdik. Ne yazık ki, birçok encümenimiz camilerde önemli yerleri ve rolleri olduğuna pek değer vermiyor. Gençlere yönelik sohbetler düzenlenmesini bir yenilik olarak kaydediyoruz ve dinî değerlerimizin korunmasında gençlere yönelik yaklaşımın son derece önemli olduğunu düşünüyoruz.

Varna Bölge Müftülüğü toplum bireyleri ve sivil toplum kuruluşları ile ilişkiler kurulması ve etkileşim sağlanması yönünde çalışıyor. Fikrimiz, Müslüman azınlıkların dilini, folklorunu, kültür ve geleneklerini geliştirme yönünde çalışan okumaevleri, dernekler ve ilgili kişiler ile beraber çalışmalar yapmaktır. Tam da bu sosyal ve kültürel etkinlikler ile daha fazla insana, en çok da gençlere ulaşabileceğimizi ve böylece daha fazla insanı camilere çekebileceğimizi düşünüyoruz. Müftü Vekilliğinin kurulmasıyla bölgedeki Müslümanların dini,

hayatlarının bir parçası hâline getirmeleri yönünde büyük ilerleme kaydedeceğimizi düşünüyorum. Hedefimiz camilerimizin din, kültür ve geleneklerin yaşandığı birer merkeze dönüşmesidir.

Varna, bir deniz şehri olmakla birlikte Bulgaristan'ın üçüncü büyük şehri olma özelliğine de sahip. Üniversiteleri, pekçok da lise düzeyinde okulu var. Bu bağlamda halkla, özellikle de gençlerle nasıl diyalog kuruyorsunuz, başka neler yapıyorsunuz?

Varna şehrinde yedi üniversite var. Ekonomi ve Tıp üniversitelerinde birçok yerli ve yabancı Müslüman öğrenci eğitim görüyor. O yüzden Başmüftülüğün desteği ile Bölge Müftülüğünde Üniversite Öğrencileri Kulübü kurma yönünde çalışmalar yürütüyoruz. Şu anda Aziziye Camisinde imamlarımız her ay gençlere yönelik toplantılar, sohbetler düzenliyor. Varna bölgesinde daha fazla Müslümana ulaşabilmek için yeni yeni sosyal medyada da aktif bir şekilde yer almaya başladık.

Geleceğin inşası bakımından çocuklara verilecek din eğitimi çok önemli. Bu bakımdan bölgenizdeki Kur'ân kursları eğitimi hakkında bilgi verir misiniz?

2019 yılında bölgemizde 12 yaz Kur'ân kursu düzenlendi. Bu kurslarda bölgemizden 9 imam ve dışarıdan 2 hoca ders verdi. Kurslara yönelik ilginin artığını görüyoruz, çünkü 2018'de yaz Kur'ân kurslarına katılan öğrencilerin toplam sayısı 152 iken, 2019'da bu sayı 184'e çıktı. Yaz sonunda "Aziziye" camisinde bölgedeki Kur'ân kurslarından öğrencilerin katıldığı geleneksel İslâmî Bilgiler Yarışması düzenledik. Bu yılki kurslar için daha enteresan ders anlatma metotları kullanmayı planlıyoruz. Bu bağlamda öğrencilere karşı özel yaklaşım sağlayabilmeleri için hocaların yeni uzmanlık eğitimleri almaları gerekiyor.

Bir de Varna ve bölgedeki vakıfları unutmayalım. Bu konuda sıkıntılar yaşandı. Şu anda bölgenizdeki vakıfların durumu nedir?

2014 yılının ortalarında Varna Bölge Müftülüğü vakıfları ile ilgilenmek üzere taşınmaz mülkler konusunda tecrübeli, aynı zamanda hukuk konusunda uzman olan Av. Sezay Çolakov idarî eleman olarak görevlendirildi. Bu görevlimiz atandığında Varna bölgesindeki vakıfların durumunun çok kötü olduğu söylenebilir. 12 caminin ve diğer arazi ve musakkafat türünden vakıf mallarının yaklaşık yüzde 60'ının tapu belgeleri ortada yoktu. Şu anda bu sorunlar tamamen çözülmüş durumda. Bazı mülkler için yeni tapular çıkartıldı. Ayrıca elimizde olmayan bazı vakıf malları da tapulandı. Aziziye Camisi iki yangından geçmiş olmakla birlikte cemaatin ve müftülük personelinin gönüllü çalışmalarıyla onarılmıştır. Varna'daki Hayriye Camisi tamamen yenilenmiş, Ezerovo köyünde ise inşaatı 2007'de başlayan cami tamamlanmıştır. Bursa Büyükşehir Belediyesinin desteği ile Pravadı kasabası merkezindeki cami yenilenmiş ve restorasyonu yapılmıştır. Bununla beraber "İstikbal - 1900" Okumaevinin binası da yenilenmiştir. Şu anda Pravadı'da bir vakıf dairesi tamir ve camilerden birinin minaresi takviye ediliyor. Maddî kaynaklar tamamen Başmüftülük tarafından sağlanmıştır.

Şu anda yerel encümenler ile sorunları gidermeye çalışıyoruz. Bu encümenler, vakıf mallarından elde edilen paraların merkezde toplanmasını kabul etmemekle birlikte bazıları vakıf mallarının mülkiyetini de sahiplenmeye çalışıyor. Bu sorunlar iyi ve diplomatik bir üslupla aşama aşama çözülüyor. Bu sorunların büyük bir kısmı artık çözüldü. Diğer kısmı için kiracılar, Müslüman encümenleri ve yerel halk ile görüşmeler henüz başlıyor.

Bununla ilgili olarak belediye başkanlarıyla ve Devlet "Tarım" Fonu Müdürü ile görüşmeler gerçekleştirdik. Bu sorunların en kısa zamanda giderileceğine inanıyoruz.

Efendim, son bir sorumuz olacak... 2020 yılı sonuna kadar ana hedeflerinizi birkaç nokta olarak açıklayabilir misiniz?

Hedeflerimizden birisi, Müslüman encümenlerinin tamamen genç ve verimli çalışmalar yapabilen kişilerle yenilenmesidir. Devamlı bölgeleri ziyaret edecek ve gençlere yönelik sohbetler düzenleyecek imamlardan oluşan bir grup oluşturma yönünde çalışıyoruz. Genellikle kalifiyeli yeni din adamlarını motive ederek çalışmalarımıza katma ve bünyemizde çalışan kadroların yeni eğitim kurslarından geçmesi için çalışıyoruz. 2020 için bir hedefimiz de camilerin bakımı ile ilgili bir mekanizma kurmaktır. Şu anda camilerdeki ses sistemleri, halılar, imamların sarık ve cüppelerini yenileme imkânları arıyoruz.

Bizimle paylaştığınız değerli bilgilerden dolayı çok teşekkür ediyoruz.

KONUŞAN: **ALİOSMAN MEHMED**

SUSMAK VE KONUŞMAK

Bir zamanlar bu memlekette konuşmak tehlikeliydi... Hürriyetli zamanlarımızda sustuğumuz kadar...

DÜNYA VE AHİRETTE HUZURA ERMEK İSTİYORSAN ZEKÂTINI VER

SUNAY RAMADAN AYDOS BÖLGE VAİZİ

İnsan sosyal bir varlıktır. Toplum dışında kalarak tek başına hayatını sürdürmesi insanın fıtratı ile çelişmektedir. Diğer taraftan, toplum bir bütündür. Herkes gelir ve kazanç elde etmede birbirinden yararlanır. Bu yüzden de teşekkül eden servetlerde, başkalarının hakkı bulunur. Atalarımız, "Görülen köy kılavuz istemez" demişler. Binaenaleyh, zenginin servetinin meydana gelmesinde, içinde yaşadığı toplumun katkısını kim inkâr edebilir? Bulunduğu çevrede değil de dağın başında tek başına yaşasaydı bu servet meydana gelir miydi? İnsan bunu düşünüp bütün nimetleri veren Allah'a şükür ve içinde yaşadığı topluma teşekkür borcunu zekât emrine uymakla ödemiş olur.

Bir fıkıh terimi olarak zekât şöyle tarif edilir: Belli mal türlerinin belirli bir bölümünü, Allah Teâlâ'nın belirlediği bir kısım Müslümanlara mülk olarak vermektir. Mâlî ibadetlerden olan zekât, İslâm dininin beş temel esasından birisidir. Kur'ân-ı Kerim'de Cenâb-ı Hak, ***"Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin!"*** (el-Bakara, 2/43), ***"Onları arındırmak ve temize çıkarmak üzere mallarından sadaka al. Bir de onlar için dua et, çünkü senin duan onlara huzur verir. Allah herşeyi çok iyi işitmekte ve bilmektedir."*** (et-Tevbe, 9/103) buyurarak zekâtın niçin verilmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır.

Allah'ın lütfundan verdiği malı yine Allah'tan kıskanarak cimrilik yapan ve neticede ahlâkî zaaf gösteren insanın ne dünyada ne de ahirette huzur bulması mümkün değildir. Zekât ve sadakalarla tedavi edilmeyen cimrilik hastalığı, insanı dünyada sıkıntı içinde bıraktığı gibi, ahirette de yılanların zehrine düçar kılar. Rasûlüllah (s.a.s.) bu hususta şöyle buyurur: *"Bir kimseye Allah Teâlâ mal verir, o da zekâtını ödemezse, bu mal kıyamet günü büyük ve zehirli bir yılan hâlinde karşısına çıkarılır. Onun yanaklarının üzerinde gazap ve zehrinin şiddetini gösteren iki siyah nokta vardır. O gün bu azgın yılan, mal sahibinin boynuna dolanıp ağzını kapatacak şekilde iki yanağından şiddetle ısırır ve: 'Ben senin dünyada çok sevdiğin malınım, ben senin hazinenim.' der."* (Buhârî). Devamında sözlerine delil olarak şu ayet-i kerimeyi okur: ***"Allah'ın lütfundan kendilerine verdiği nimette cimrilik gösterenler, sakın bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar, bilakis bu onlar için kötüdür. Cimrilik ettikleri şey kıyamet günü boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Allah yaptıklarınızdan haberdardır."*** (Âl-i İmrân, 3/180).

Mallarının zekâtını Allah rızası için verenlerin ve yoksullara yardım

edenlerin sahip oldukları zenginliklerin arttığı bilinen bir gerçektir. Zekâtı verilen mal azalmamakta, bilakis azalır gibi görünse de gerçekte çoğalmakta ve artmaktadır. Nitekim Kur'ân-ı Kerim'de ***"Siz Allah için verirseniz, Allah onun yerine daha iyisini verir."*** (Sebe, 34/39) buyrulmaktadır. Mevlânâ Hazretleri de malı Allah yolunda harcamanın bereketini ne güzel izah eder: *"Mal sadaka vermekle hiç eksilmez. Bilakis hayırda bulunmak malı kaybolmaktan, zayi olmaktan korur. Verdiğin zekât, kesene bekçilik yapar, onu korur. Kıldığın namaz da sana çobanlık eder, seni kötülüklerden ve kurtlardan kurtarır. Ekin ekenin ambarı boşalır, lâkin hasat vakti gelince, saçtığı tohumlara karşılık kaç mislini geri alır. Boşalttığı bir ambara mukabil, kaç ambar dolusunu iade alır. Fakat buğday, yerinde kullanılmaz da ambarda saklanırsa, bitlere, küçük kurtlara, farelere yem olur. Bunlar onu tamamıyla mahvederler."*

Zekât malın bir şükrüdür ve Allah'ın gazabını söndürür. Malın zekâtını vermek, baharda üzüm bağlarındaki fazla filizleri temizlemeye benzer. Bunlar temizlenmezse, bütün çubuklarda gelişen üzüm salkımlarını kök besleyemez, salkımlar zayıf ve verimsiz kalır. Zekâtı verilmeyen servetin durumu da buna benzer.

Rasûlüllah (s.a.s.) Efendimiz, zekâtın toplumda ağır bir yük olarak görülmeye başlandığı ve zamanla tamamen ihmal edildiğinde insanların başına bir kısım belâların geleceğini haber vermektedir. Bir defasında şöyle buyurmuşlardır: *"Malların zekâtını vermekten kaçınan her millet, mutlaka yağmurdan mahrum bırakılır ve hayvanları olmasa, onlara yağmur yağdırılmaz."* Bu hadis-i şerif şu hakikate işaret etmektedir ki, zekât terk edildiğinde, toplumdan bolluk ve bereket kaldırılır. Yağan yağmur ve verilen rızıklar da ibadette beli bükülmüş kullar, masumlar ve hayvanlar hürmetine ihsan edilir. Zamanla toplum düzeni sarsılarak zenginle fakir arasında derin uçurumlar meydana gelir. Bu durum pek çok muhtaç insanı kötülüklere sevk eder. Neticede ne zenginin ne de fakirin huzuru kalır.

Vesselâm...

MÜBAREK ÜÇ AYLAR DUASI

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَب
وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَان

"Allâhümme bârik lenâ fî Recebe ve Şa'bân, ve belliğnâ Ramadân!"

"Allahım! Receb ve Şaban aylarını bizim için mübarek eyle ve bizleri Ramazan ayına kavuştur!"

Ahmed b. Hanbel, Beyhakî, Taberânî gibi büyük muhaddislerin hadis derlemelerinde Enes b. Malik'ten rivayet ettiklerine göre, Allah'ın insanlık için gönderdiği ve vahye mazhar kıldığı son peygamber Hazreti Muhammed (s.a.s.), Receb ayı girdiğinde bir dualarında Rabbine şöyle yakarmıştır: "Allahım! Recep ve Şaban aylarını bizim için mübarek eyle, onları bizlere bereketli kıl ve Ramazan ayına bizi kavuştur!"

Her ne kadar senedindeki ravilerden biriyle ilgili soru işaretleri bulunsa ve hadis alimlerince zayıf kategorisinde değerlendirilse de bu hadis, sözü edilen ayların faziletine işaret olarak kabul edilmiştir. Zira hayra teşvik eden zayıf hadislerle amel edilebileceği konusunda görüş birliği vardır.

Bu sebeple, derin mânâ ve hikmet yüklü bu sözler ve bunları destekler mahiyetteki başka deliller, zikredilen üç ayın Müslümanlar arasında ayrı bir yere sahip olmasına vesile olmuştur. Bu ayların fazilet ve bereketi, Peygamber Efendimizin davranışlarına da yansımıştır. Ayrıca bu aylardan Receb ayının ilk Cuma gecesi rahmet ve hayır yüklü Regâib Gecesidir. Receb ayının 27. gecesi ise İslâm tarihi ve dinî yaşantımızda önemli bir yeri olan isrâ ve mirac olaylarının yaşandığı ve beş vakit namazın müminlere hediye edildiği Mirac Gecesidir. Şaban ayının ortasında bulunan ve Allah'ın rahmetinin yeryüzüne sağnak sağnak yağdığı Berâat Gecesi de af ve mağfiret arayanlar için önemli bir limandır. Bütün bu özellikler bu ayların ehemmiyetini artırmıştır. Kaldı ki, Kur'ân ve oruç ayı olup içerisinde bin aydan daha faziletli Kadir Gecesini barındıran Ramazan ayının da bu üç aylardan olması, Peygamber Efendimizin duasının ne kadar anlamlı olduğunu göstermektedir.

O yüzden Ebû Bekir Verrâk el-Belhî hazretleri, "Recep ayı ekim ayıdır, Şaban ekilenleri sulama ayıdır, Ramazan ise ekilip bakılanı hasat etme, toplama ayıdır" buyurmuştur. Bizler de bu mübarek ayların bereketinden istifade ederek bir taraftan Peygamberimizin duası ile Rabbimize yakaralım, diğer taraftan da farz olan vazifelerimize nafile namazlarımızı, oruçlarımızı, sadakalarımızı, zikir ve evradımızı ekleyelim.

MEHMED FİKRİ (1908-1941)

№ 161 ١٣٥٧ ١ جمادى الآخر ـ ١٩٣٨ پنجشنبه ٢٨ تموز صايى : ١٦١

باش محررى : محمد فكرى

Главенъ редакторъ:
М. ФИКРИ Х. ХЮСЕИНОВЪ
РЕДАКЦИЯ
В-къ „МЕДЕНИЕТЪ"
Бул Мария Луиза № 27 — СОФИЯ
Тел. № 2-38-57
„MEDENİYET"
Sofia — Bulgaria
Bul. Maria Louiza № 27— SOFIA
Telefon № 2-38-57
1 бр. 2 лв.

Год. V.

Органъ на Д-вото на Защитницитѣ на Мюсюлманската Религия въ България

قارانك فوق العاده اجتماعى قاپاندى

دين برقانون الهيدر.

DİN BİR KÂNÛN-İ İLÂHÎDİR

Yerlere bakınız, göklere şöyle ibretle bir göz gezdiriniz, göreceksiniz ki kâinatta herşey birtakım kanunlara tâbidir. Ne yerde, ne gökte, başıboş bırakılmış tek bir mevcut yoktur. Ayaklarımızın altında fırıl fırıl dönen dünya, etrafında dolaşan kamer, ziya veren güneş velhâsıl büyük, küçük her varlık ezelden beri birtakım kanunların esir ve mahkûmudur.

Biz, bu kanunlara "tabiî kanunlar" diyoruz. Tabiî kanunlara itaat ıztırârîdir. Muhalefet, derhâl ceza ile neticelenir. Meselâ, kolumuzun hareket kanunu içeriye doğru bükülmesini emreder. Fıtratın bu kanununa muhalefet edilerek herhangi bir kol, ya sahibi veya başkası tarafından dışarıya doğru bükülmek istenilirse, derhâl kol kırılır ve vazifesini yapamayacak bir hâle gelir ki bu kanun-ı tabiata muhalefetin cezasıdır. Bu bir kolda böyle olduğu gibi umum kâinatta da böyledir.

Farz edelim ki ezelden beri dünyamızı tavaf edip duran kamer "Ben artık meczûb bir hacı baba gibi dünyanın etrafında dolaşıp durmaktan bıktım, usandım. Artık dönmeyeceğim" diye bir isyan ediverse acaba ne olur? Bir kamerden ne olacak, canı sıkıldı ise varsın isyan ediversin, koskoca kâinatın hiç umûrunda bile olmaz mı dersiniz?..

Olmaz mı, olmaz mı? Daha o anda herşey mahvolup gider. Görmüyor musunuz ki zaman zaman bir kuyruklu yıldız hâdisesi bütün dünyayı telâşa veriyor. Veriyor, çünkü nizam ve intizam-ı âlemi ihlâl ediverirse ne dünya kalır, ne de hayat! Hayat için, kâinat için kavânîn-i tabîiye ve câzibe-i umûmiye işte o kadar çok mühimdir. Nizam ve kıvâm-ı âlemin bekâsı onlarla kâimdir. Kavânîn-i tabîiyenin hey'et-i mecmûası kâinatın kitâb-ı mukaddesini teşkil ederler. Ne yerde ne gökte işte bu kitâb-ı mukaddesin emir ve nehiylerine tâbi olmayan bir küre değil, zerre bile yoktur ve olamaz da!..

Din de işte bu büyük kitâb-ı mukaddesin çok mukaddes bir cüzüdür. Kavânîn-i tabîiyenin vâzıı kim ise kavânîn-i diniyenin de vâzıı odur. Kavânîn-i tabîiye kâinattaki intizamı temin ediyorsa, kavânîn-i diniye de beşerin hayatını tanzim ve saadetini temin eder. Bunlardan birincisi hiç tenkit edilemediği gibi ikincisine de katiyen dil uzatılamaz, çünkü din zannedildiği gibi şunun bunun eseri değil Hakîm ve Alîm olan Allah'ın eseridir. İnsan, ne kadar çok tekâmül ederse etsin Arş-ı ulûhiyete yükselemez ve kendini

hiçbir zaman acz ve hatadan kurtaramaz, binaenaleyh; değil yirminci asırda, dünyanın son asrında bile herhangi bir profesör ve feylesofun, eğer kendini biliyorsa, dini ve âsâr-ı ilâhiyeyi tenkide hakkı yoktur ve olamaz. Beşer ancak beşerî olanları tenkide ve ıslâha çalışabilir.

Meselâ, bir ilim ve ihtisas adamı hiçbir vakit tayyârelerin örneği olan kuşları tenkit ve ıslâha kalkışamaz, ne kanatlarında, ne de gagalarında ufacık bir kusur bulamaz ve ameliye yapamaz. İlim nâmına, terakkî ve medeniyet nâmına böyle bir şeye teşebbüs ve kıyâm ederse aklını oynattığına hükmedilir. Fakat, herhangi bir mütehassıs en son yapılmış pek mükemmel bir tayyâreyi bile tenkit ederek daha mükemmel bir tayyârenin nasıl yapılacağını pek alâ ortaya sürebilir. Buna hiç kimsenin bir diyeceği yoktur. Çünkü âsâr-ı beşeriye ancak bu suretle terakkî ve tekâmül eder. Bunun içindir ki edebî bir eser, ilmî bir nazariye ve felsefî bir umde erbâb-ı ihtisas tarafından tenkit edilir. Fakat, ne kâinatın kitâb-ı mukaddesi olan kavânîn-i tabîiye ve ne de onun mukaddes ve muhterem bir cüzü olan "Kitâbullah" tenkit edilemez.

** Yazı, 28 Temmuz 1938 tarihli, 161 sayılı Medeniyet gazetesinin 1. sayfasında basılmıştır.*

Lügatçe:

Ameliye – işlem, operasyon
Arş-ı ulûhiyet – Allah'ın tahtı, en yüksek kat
Âsâr-ı beşeriye – insan eserleri, ürünleri
Âsâr-ı ilâhiye – Allah'ın eserleri
Câzibe-i umûmiye – çekim kanunu
Cüz – parça, bölüm
Erbâb-ı ihtisas – uzmanlar
Hey'et-i mecmûa – bütünü, tamamı
Islâh – iyileştirme, düzeltme
Iztırârî – mecburî, zorunlu
İntizam – düzen, nizam
Kâim – ayakta duran
Kamer – ay
Kavânîn-i tabîiye – doğa kanunları
Kıyam etme – kalkma, kalkışma
Kıvâm – direk, dayanak
Kitâb-ı mukaddes – kutsal kitap
Mevcut – var olan, varlık
Muhalefet – karşı gelme, aykırılık
Nazariye – kuram, teori
Nehiy – engelleme, yasaklama
Tanzim – düzenleme
Tayyâre – uçak
Tavaf – etrafını dolaşma
Tekâmül – olgunlaşma, gelişme
Terakkî – gelişme, ilerleme
Umde – ilke, prensip
Vâzı – koyucu, kanun koyucu

HAYVANLARIN ZEKÂTI

1. Koyun ve Keçilerin Zekâtı

40 koyundan/keçiden azına zekât yoktur. 40 koyun üzerinden 1 yıl geçince bir koyun zekât verilir. 120 taneye kadar hep tek koyun verilir. 121'den 201'e kadar iki koyun verilir. Bundan sonraki her yüzde bir koyun veya keçi verilir. Keçinin zekâtı da koyun gibidir. Erkek ve dişisi zekâtta ayırt edilmez. Bir yaşını tamamlayan koyun ve keçilerden zekât vermek gerektiği gibi, verilecek koyun ve keçinin de en az bir yaşını tamamlamış olması şarttır. Hanefî mezhebinin yaygın görüşüne göre, Bir yaşına henüz basmamış koyun ve keçilerde, yani kuzu ve oğlaklarda zekât yoktur.

2. Sığırların (İnek ve Mandaların) Zekâtı

Sığırların nisabı 30'dur. 30 ile 39 arası sığır için bir yaşını aşmış 1 erkek veya dişi buzağı verilir. 40'tan 59'a kadar sığırı olan iki yaşını doldurmuş 1 erkek veya dişi dana verir. 60'tan sonra otuz veya kırk sayılarına itibar edilerek her 30 sığır için iki yaşına girmiş 1 buzağı, her 40 sığır için üç yaşına girmiş bir dana zekât verilir. Yani 70 sığır için bir buzağı ile bir dana; 80 sığır için iki dana; doksan sığır için üç buzağı; 100 sığır için de iki buzağı ile bir dana zekât olarak verilir.

3. Develerin Zekâtı

Develerin nisabı beştir. Deve sayısı beşten yirmi beşe varıncaya kadar her beş için bir koyun zekât verilir.

4. Atların Zekâtı

Atlardan zekât verilip verilmeyeceği epey tartışmalıdır. Ebû Hanife'ye göre, erkek ve dişi karışık olan ve yılın yarısından fazlasını dışarıda otlayarak geçiren atların zekâtı vardır. Bu şekildeki atlara sahip olan kimse, ya her ata karşılık bir dinar (4 gram altın) zekât verir, ya da değerleri üzerinden tamamını hesaplayıp yüzde 2,5 zekât verir. Atlar ticaret amacıyla yetiştirilir veya satın alınırsa, bunların zekât dönemi sonunda değerleri üzerinden ticarî mal olarak zekâtları verilir.

5. Diğer Hayvanların Zekâtı

Katır, eşek, tavuk, hindi, tavşan, deve kuşu gibi evcil veya evcilleşmiş hayvanlar sadece ticaret amacıyla bakılırsa, ticaret malı gibi zekâta girer. Fakat gücü, yumurtası için beslenirse, geliri üzerinden zekâta tabi olur. Satıldığı zaman bedeli yıl sonu itibariyle diğer mallarla birlikte zekâta girer.

DOÇ. DR. MUSTAFA CANLI YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜSÜ

ZEKÂT MALI TEMİZLER

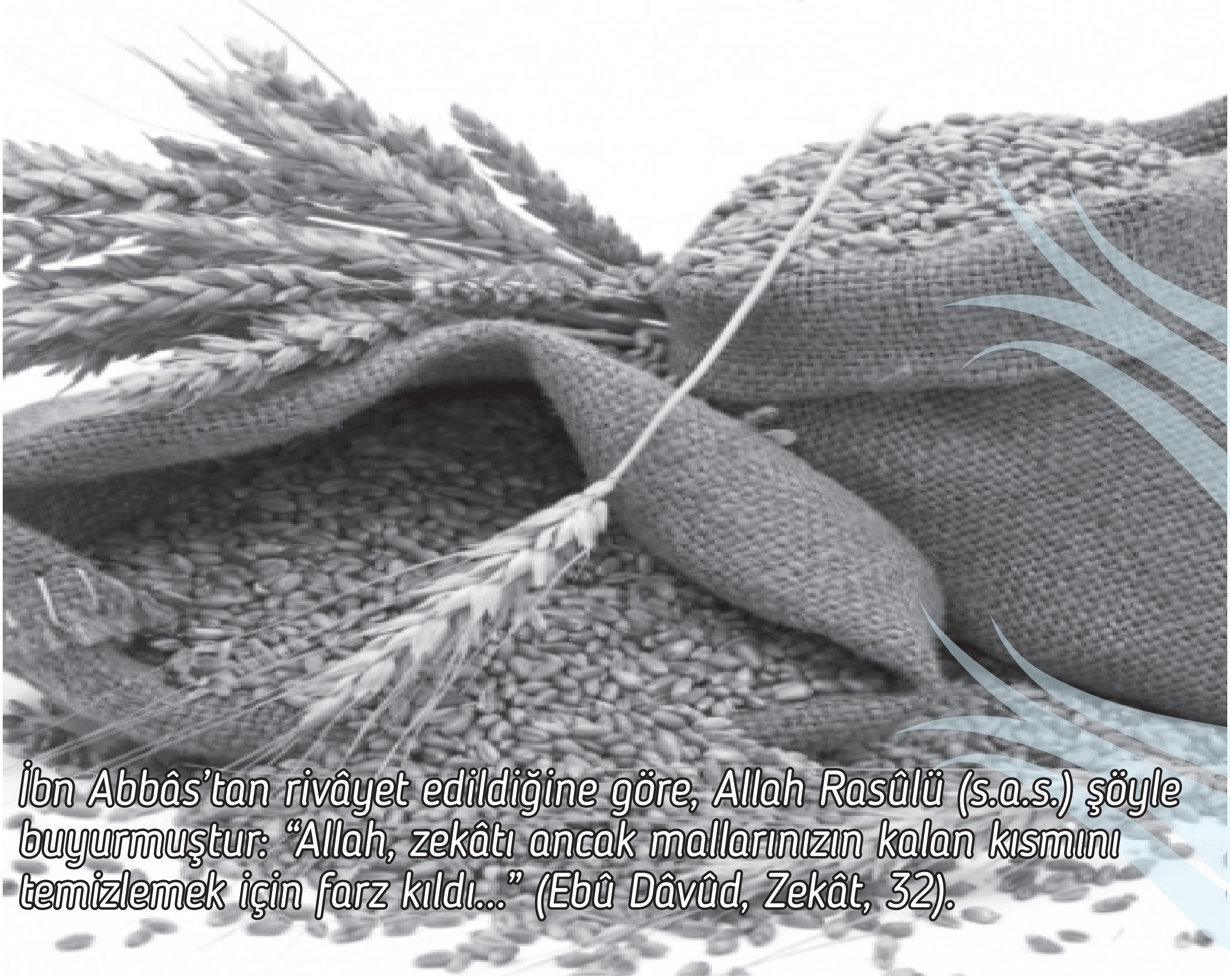

İbn Abbâs'tan rivâyet edildiğine göre, Allah Rasûlü (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: "Allah, zekâtı ancak mallarınızın kalan kısmını temizlemek için farz kıldı..." (Ebû Dâvûd, Zekât, 32).

Zekât, lügatte *temizlemek*, *çoğalmak* ve *büyümek* mânâlarına gelir. Istılâh olarak ise, şer'an zengin sayılan bir Müslümanın, seneden seneye malının belli bir miktarını Müslüman fakirlere Allah rızası için temlîk etmesidir.

Zekât ibadeti, dînî vecîbeler içerisinde mühim bir yere sahiptir. Kur'ân-ı Kerîm'de birçok yerde ***"Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin..."*** şeklinde namaz ve zekât beraber zikredilmiştir. Bu mânâda namaz dinin direği, zekât da sosyal hayatın teminatıdır.

Bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur: "*İslâm beş esas üzerine binâ edilmiştir: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şahitlik etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekât vermek, Kâbe'yi haccetmek ve Ramazan orucunu tutmak.*" (Müslim). Buna göre zekât, Yüce Allah'ın bir emri olup İslâm'ın beş ana esasından biridir. *Zekât imândandır, zekât İslâm'dandır.* Zekât, Müslümanla müslüman olmayanı ayıran bir alâmet-i fârikadır. Nitekim bir hadis-i şeriflerinde Fahr-i Kâinât Efendimiz şöyle buyurmuştur: "*Zekât, kişinin müslümanlığının bir delilidir.*" (İbn Mâce). Yine Kur'ân-ı Kerîm'de müşriklerden bahsedilirken; ***"Tevbe edip namazı kılar ve zekâtı verirlerse, artık onlar sizin din kardeşlerinizdir."*** (et-Tevbe, 9/11) buyurularak zekâtın, Müslümanlığın en belirgin unsurlarından biri olduğuna vurgu yapılmıştır.

Veda haccı öncesinde Musa el-Eş'arî ve Muâz b. Cebel'i Yemen bölgesine göndermeye karar veren Allah Rasûlü (s.a.s.), onları çağırıp bazı tavsiyelerde bulunduktan sonra Hz. Muâz'a dönüp şöyle buyurmuştur: "Sen Ehl-i kitâp (Hristiyan) olan bir topluluğa gidiyorsun. Onları önce

Allah'tan başka ilâh olmadığını ve benim O'nun elçisi olduğumu kabule davet et. Bu konuda itaat ederlerse, onlara günde beş vakit namazın farz olduğunu haber ver. Buna da itaat ederlerse, Allah'ın kendilerine zekâtı farz kıldığını ve zekâtın zenginlerinden alınıp fakirlerine dağıtılacağını haber ver. Bunu da kabul ederlerse, zekât al. Ancak zekât tahsîl ederken mallarının en değerlisini alma! Mazlum kimselerin bedduasından da sakın. Çünkü Allah ile mazlumun duası arasında perde yoktur." (Müslim).

Abdullah b. Abbâs'tan nakledildiğine göre, ***"Altın ve gümüşü biriktirip de onları Allah yolunda harcamayanlar yok mu, işte onlara elem verici bir azabı müjdele!"*** (et-Tevbe, 9/34) ayet-i kerimesi nâzil olduğunda bu Müslümanlara çok ağır gelmiş, artık çocukları için mal bırakamayacakları endişesine kapılmışlardı. Bunun üzerine Hz. Ömer, "Ben (konunun aslını öğrenip) sizi rahatlatırım." diyerek Allah Rasûlünün yanına gitti ve "Ey Allah'ın Peygamberi! Bu ayet ashâbına çok ağır geldi." dedi. Daha sonra Sevgili Peygamberimiz, onun ve ashabının endişelerini giderecek şekilde şöyle buyurdu: *"Allâh zekâtı ancak mallarınızın kalan kısmını temizlemek için farz kıldı, mirâsı da sizden sonrakilere kalması için farz kıldı."* Peygamber Efendimizin bu sözleri karşısında Hz. Ömer sevincinden tekbir getirdi. (Ebû Dâvûd).

Evet, *zekât malı temizler, her türlü kirden onu arındırır.* Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı Kerîm'de Rasûlüne hitâben şöyle buyurmuştur: ***"Onların mallarından zekât al ki, bununla onları temizleyesin ve arındırasın."*** (et-Tevbe, 9/103). Yine bir hadis-i şerifte; "*Sâlih insanlar için temiz mal ne kadar da güzeldir.*" buyurularak zekâtı verilen malın temiz mal olduğuna işaret edilmiştir. (İbn Hanbel).

Günlük yaşantı içerisinde müminin; helâl, haram, şüpheli, her türlü kazanç ve alış-verişleri söz konusu olabilir. İşte mümin, zekâtını vererek malını temizlemiş, arındırmış olur.

Zekât, malı temizleyip arındırdığı gibi mümini günahlarından da arındırır. Zira Sevgili Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: "*Sadaka/zekât vermek, suyun ateşi söndürdüğü gibi hataları da yok eder.*" (Tirmizî).

Zekât, malı eksiltmez, bilâkis bereketlendirir. Ebû Hüreyre'den nakledildiğine göre, Allah Rasûlü (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: "*Sadaka/zekât vermek, maldan hiçbir şey eksiltmez.*" (Müslim). Allah Teâlâ ise şöyle buyurur: ***"Allah verilen sadakaları/zekâtları arttırır."*** (el-Bakara, 2/276).

Zekât, aynı zamanda malı ebedîleştirir. Halk arasında; "Ne verirsen elinle, o gider seninle." şeklinde bir deyim vardır. Bugün elinle verdiğin zekât ve sadakalar, Allah'ın izniyle yarın mezarında nûr olup karşına çıkacak, sırât köprüsünde sana yoldaş olacak.

Zekât ibadetinin, fert ve cemiyet açısından birçok hayır ve hikmetleri vardır. En başta kişinin içindeki mal tutkunluğunu bertaraf eder. Başkalarını düşünme, şefkat gösterme, dayanışma, paylaşma gibi duyguları pekiştirir. Zekât; cimrilik, mala düşkünlük, aşırı dünya sevgisi gibi mânevî hastalıklardan mümini arındırır. Zekât, mal sahibini malın esaretinden kurtarır, onu gerçek hürriyetine kavuşturur.

Alan açısından da zekâtın birçok fayda ve hikmetleri vardır. Zekât, fakiri başkasının eline muhtaç olma durumundan kurtardığı gibi, başkasının malına göz dikmesinden, servet düşmanlığı yapmasından da onu korur.

İslâm, cemiyette huzur ve sükûnun hâkim olmasını ister. İşte zekâtın fert açısından olduğu gibi cemiyet açısından da birçok fayda ve hikmeti vardır. Zekât, bir nevi cemiyetin sigortası gibidir. Cemiyette sosyal dengeyi tesis eder. Bu mânada zekât, zenginle fakir arasında uçurum oluşmasına mâni olur. Zekât, cemiyette insanlar arasında *dayanışma*, *paylaşma*, *birlik* ve *beraberlik* içinde yaşama ve *kardeşlik* gibi duyguların pekişmesine yardımcı olur.

Zekât, zengin Müslümanların fakir Müslümanlara yaptıkları bir yardım değildir. *Zekât doğrudan doğruya fakirin, zenginin malında olan bir hakkıdır.* Zira hakîkatte bütün serveti, nimeti lütfeden, Allah Teâlâ'dır. Mümin, Onun verdiğini, Onun istediği yere vermelidir. Zira Allah'ın lütfettiği zenginlikten fakirlerin hakkını vermeyenlerin cezası çok şiddetlidir. Nitekim ayet-i kerimede şöyle buyurulmaktadır: ***"Allah'ın kendilerine lütfundan verdiği nimetlerde cimrilik edenler, bunun, kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hayır! O kendileri için bir şerdir. Cimrilik ettikleri şey kıyamet gününde boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır."*** (Âl-i İmrân, 3/180). Yine Hazreti Peygamberin bildirdiğine göre, zekâtı verilmeyen her bir mal, kıyamet günü ateşte kızdırılıp plaka haline getirilecek, sahibinin yanları, alnı ve sırtı bunlarla dağlanacaktır. (Buhârî).

Bütün bu hayır ve hikmetleri kendinde ihtivâ eden zekât aynı zamanda bir şükürdür. *Zekât malın şükrüdür.* Zira şükür sadece dil ile olmaz. Mal ile de şükür olur. Mümin, zekât vererek, sadaka vererek kendisine o malı lütfeden Rabbine teşekkür etmiş olur.

Zekât malın bir nevi sigortasıdır. Zekât malı korur. Nitekim Fahr-i

İslâm Dünyasının Turizm Başkenti: GABALA

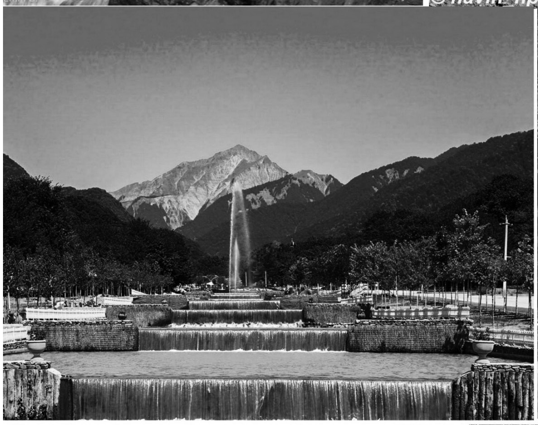

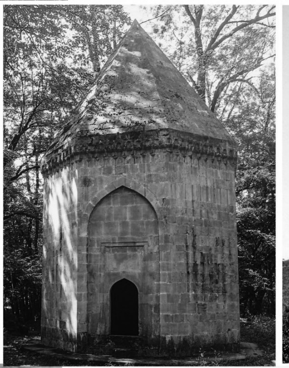

Azerbaycan'ın önemli şehirlerinden biri olan Gabala'nın tarihi de doğası kadar zengindir. Bu yörenin adı duyulduğunda ilk olarak milâttan önce IV. yüzyıldan itibaren antik Kafkas Albanyası'na 9 asır başkentlik yapması ve muhteşem kale duvarları ile hatırlanır. Şehir merkezinin 20 km güneybatısındaki antik Gabala, önemli bir siyasî, ekonomik ve ticaret merkezi olarak Babil, Truva, Pompey, Kartagen gibi dünyanın eski ve ünlü şehirleriyle karşılaştırılmaktadır.

Antik İpek Yolu üzerinde bulunan 2.400 yıllık Gabala kentinin adı, I. yüzyılda yaşamış büyük Roma bilgini Pliny'nin "Doğal Tarihi" kitabında Kabala, Yunan coğrafyacı Claudius Ptolemy (II. yüzyıl), Arap tarihçisi Balazurinin (IX. yüzyıl) eserlerinde ise Hazar olarak adlandırılmıştır. İlk kez, Azerbaycanlı bilim adamı A. Bakihanov (XIX. yüzyıl) "Gülistan-ı İrem" kitabında Kbala veya Habalan'ın Gabala olduğunu belirtmiştir.

Azerbaycan'ın en güzel yerlerinden biri olan Gabala, çok sayıda tarihî eseri ve kültürel örnekleri ile bilinir. Bu eserler Gabala tarihinin birkaç bin yıl öncesine uzandığını göstermektedir. Bu büyüleyici yerin antik tarihi, gelenekleri ve halk sanatları çok zengindir.

Bölgenin doğal iklim şartları, burada turizmin gelişmesi için imkânlar sunmaktadır. Coğrafiyası ile Gabala'nın kuzey kısmı Büyük Kafkas dağ silsilesinin güney yamacında, orta kısmı Alazan-Haftaran vadisinde ve güney kısmı Acinohur dağlarına yetişir. Ülkenin en yüksek dağ zirvesi Bazardüzü

Birlik, Kardeşlik ve Folklor Kutlaması:

NEVRUZ BAYRAMI

Nevruz, Türk dünyasının ve bu bağlamda Azerbaycan'ın en eski ve en popüler halk bayramlarından biridir. İnsanlığın gelişmesinde önemli yeri olan çiftçilik ve sığır yetiştiriciliği, Ortadoğu'nun ve aynı zamanda Azerbaycan halkının hayatında da önemli bir rol oynamıştır. Hayatlarını toprağa adamış olan çiftçiler, her baharın gelişini ve hayatın yenilenmesini sabırsızlıkla bekler ve sevinçle karşılamışlardır.

Nevruz, küresel hümanizm içeriğine, antik çağın tarihî özelliklerine, kültürel ve ahlakî zenginliğe sahiptir. Nevruz, tabiat ve insanın uyum içinde olduğunu gösteren eşsiz bir kavramdır.

Nevruz Azerbaycan ile birlikte bütün Doğu'da, özellikle Orta Asya, İran, Pakistan, Türkiye, Kazakistan, Tacikistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Kırgızistan'da özel etkinliklerle kutlanmaktadır.

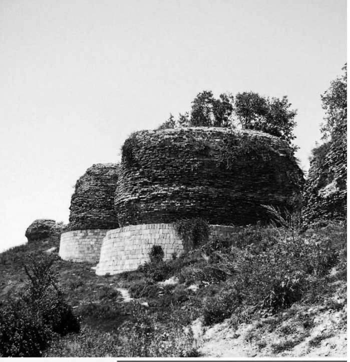

(4466 metre) bu bölgede yer almaktadır.

Gabala'nın son yıllarda bir dizi uluslararası kültürel etkinliğe ev sahipliği yapması bu şehrin önemini göstermektedir. Dünyanın dört bir yanından gelen geleneksel müzisyenler her yaz yıllık Gabala Uluslararası Müzik Festivali'ne katılıyor. 2009 yılından bu yana Uluslararası Müzik Festivali, Kültür Bakanlığı ve Gilan Holding'in desteği, Haydar Aliyev Vakfı'nın teşkilâtçılığı ile Gabala'da her yıl düzenlenmektedir. Yıllar içinde popülaritesi artan Gabala Uluslararası Müzik Festivali, dünya çapında kültürlerarası diyaloğa önemli katkı sağlıyor. Farklı ülkelerden çok sayıda müzisyenin katıldığı bu dostluk ve müzik şöleni, yeni yetenekler keşfetmeye, bu alanda bilgi ve araştırma alışverişinde bulunmaya hizmet ediyor.

Gabala ayrıca, 2017 yılında Azerbaycan Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın desteğiyle Dünya İzcilik Örgütü ve Azerbaycan İzcilik Derneği tarafından düzenlenen 13. Dünya İzci Gençlik Forumu'na ev sahipliği yapmıştır. Foruma 133 ülkeden 320 genç katılmıştır.

Gabala'nın en popüler turistik yerlerinden biri, bölgenin 2400 yıllık tarihini yansıtan Gabala Tarih Müzesi'dir. 1980 yılında kurulan Gabala Tarihi Araştırmalar Müzesi'nde 13 sergi salonu, müze fonu, zengin bir bilimsel kütüphane, fotoğraf galerisi ve bir açık hava müzesi bulunmaktadır. Ev yapımı eşyalar, çanak çömlek ve kil kaplar, etnografik malzemeler, eski yazıtlar ve antik Gabala'da bulunan diğer ilginç anıtlar var.

Yukarıda belirtilenler sonucunda Gabala, 5-7 Şubat 2018'de Bangladeş'in başkenti Dakka şehrinde İslâm İşbirliği Teşkilâtı üye devletlerin Turizm Bakanları Konferansı tarafından 2020 yılı için Turizm Başkenti olarak seçilmiştir. Kayda değerdir ki, diğer adaylar arasında Dakka (Bangladeş), Paraku (Benin) ve Agades (Nijer) vardır.

28 Eylül - 2 Ekim 2009 tarihlerinde Birleşik Arap Emirlikleri Abu Dabi şehrinde düzenlenmiş UNESCO nezdindeki Somut Olmayan Kültürel Mirası Hükümetlerarası Komite'nin 4. oturumunun kararına göre, Nevruz çok uluslu bir teklif (Azerbaycan, Hindistan, İran, Kırgızistan, Pakistan, Türkiye, Özbekistan) olarak Somut Olmayan Kültürel Miras Temsilcisi Listesine dahil edilmiştir.

23 Şubat 2010'da BM Genel Kurulu'nun 64. oturumunda 21 Mart Uluslararası Nevruz Günü olarak ilân edilmiştir.

ZEKÂT

▸ *İhtiyaç için kullanılan araç-gereç ve malzemelere zekât düşer mi?*

Sanat ve mesleğin icrası için gerekli olan araç-gereç, makine ve malzemeler, aslî ihtiyaçlar kapsamında yer alır. Dolayısıyla bunların zekâtının verilmesi gerekmez. Ancak kişinin kendi mesleğinin icrası için değil de ticaret için üretilen veya alınıp satılan araç-gereç, malzeme ve makinelerin zekâtının verilmesi gerekir.

▸ *Babası ile birlikte oturan kimse zekât ile mükellef midir?*

İslâm'da mülkiyetin şahsîliği esastır. Buna göre bir kimse babasıyla birlikte oturuyor olsa bile zekâta tâbi nisap miktarı mala sahip ise zekât ile mükelleftir. Ancak babası ile mallarını ayırmamışlar da ortak kazanıp ortak harcıyorlarsa, bu takdirde ellerindeki birikim üzerinde tasarruf yetkisine sahip olan kişi zekâtla yükümlü olur.

▸ *Kira gelirleri zekâta tâbi midir?*

Bir yıllık borcu ve aslî ihtiyaçları dışında 85 gram altını veya bu miktar değerinde malı yahut parası olan kimseler, dinen zengin sayılır. Kira gelirlerinin zekâta tâbi diğer mal ve gelirlerle birlikte, temel ihtiyaçlar ve borçlar çıktıktan sonra nisap miktarına (85 gram altın veya değerine) ulaşması ve üzerinden bir yıl geçmesi hâlinde kırkta bir (% 2,5) oranında zekâtının verilmesi gerekir.

ŞUMNU'DA BİR EĞİTİM OCAĞI:

MEDRESE-İ ALİYE (1911-1951)

MEHMET HASAN
NÜVVÂB İHL ÖĞRETMENİ

1943 yılı Medrese-i Aliye talebeleri mezuniyet töreni

Şumnu'da Müsmüman-Türk eğitimini incelerken medrese eğitimini görmezden gelemeyiz. İslâm eğitim sisteminin temel kurumu olan medrese, Osmanlılar dönemindeki fizikî şartları, mimarî özelikleri, programı ve temsil ettiği zihniyetle önemli gelişmeler göstermiştir. Şumnu medreseleri ve onlardaki eğitimin kökleri de Osmanlı dönemine uzanmaktadır. Tuna Vilayeti Sâlnâmesi, Şumnu'da 6 medresenin bulunduğunu kaydetmektedir. Bazı kaynaklarda bu sayı dokuza çıkmaktadır. Ancak Rus-Türk Savaşı sonucu medreselerin yağma, gasp ve işgal edilerek Müslüman-Türk halkının elinden alınmasıyla Şumnu'da medrese eğitimine darbe vurulmuştur. Maddî imkânsızlıkların yanı sıra medrese hocalarının çoğu savaş esnası ve sonrasında Osmanlı sınırlarına göç etmişler ve geride toplumun elinden tutacak kişiler kalmamıştır. O yüzden 1903-1904 eğitim-öğretim yılında ilkokul ve rüşdiyeleriyle beraber Osmanlı döneminden kalma, temel İslâmî eğitim veren camilerin yanında ve Şumnu Türklerine hizmet eden dört medrese bulunmaktadır. Bunlar, ilk ve orta seviyede eğitim veren okullardır.

Bu zorlu dönemde yetişip İstanbul'da eğitimini tamamlayan Yusufhanlarlı Emrullah Feyzullah Efendi hizmet aşkıyla Şumnu'ya dönmüştür. Başlattığı azimli çalışmalarını "Medeniyet" gazetesi şöyle anlatmaktadır: "Şumnu'nun her medresesi gibi Müşebbekli de haraba yüz tutmuştu. Odalar harap olmuş, dershane ortadan kalkmıştı. Emrullah Efendi talebeyle sırtla toprak taşıdı. Fîsebilillâh çalışacak ustalar buldu. Müşebbekli odalarına ve dershanesine intizam verdi. Fakat burası talebenin tedris ihtiyaçlarını tatmine kâfi gelmedi". Bu odalarla beraber bir de Saat Camisi odalarını tamir ettirerek eğitim-öğretime orada başladı. Böylece Saat Camisi odalarında bir ilim meclisi oluşarak zamanla bir medreseye dönüşecekti.

Bu şekilde temelleri atılmakta olan Medrese-i Aliye adlı eğitim ocağının varlığı hükümetçe kabul edilmesi için müfredatlı bir program tertip edilmesi gerekiyordu. Emrullah Efendi, öğretmen arkadaşlarıyla program hazırladı ve hükümete sunularak kabul edildi. Bunun neticesinde Medrese-i Aliye, resmen 1911 yılında eğitim-öğretime Saat Camisi odalarında başlamış oldu. Bu tarih, okulun resmiyet kazandığı tarihtir, oysa Saat Camisi odalarında resmî olmasa da 1895 yılından beri temel İslâmî eğitim devam etmekteydi.

Medrese öğrencileri Saat Camisi odalarında eğitim görüp Eski Cami Medresesi ve Şerif Halil Paşa Camisi odalarında yatılı olarak kalıyorlardı. Ayrıca Eski Cami'yi tatbikat (uygulama) yeri olarak kullanıyorlardı. Ramazan aylarında öğrenciler bir ay teravih kıldırmak için köylere dağılmaktaydı. Medrese öğrencileri genelde köylerden gelmekte ve toplumun dini ihtiyaçlarını karşılamaktaydılar. Talebelerin beslenme ve barınması, vakıfların gelirlerinden sağlanmaktaydı. Bazı zamanlarda ise öğrencilerin aileleri hem okula hem de öğretmenlere belirli miktarda para ayırırlardı.

1922 yılında Şumnu'da lise düzeyinde Nüvvâb'ın kurulmasından sonra Medrese-i Aliye mezunları genelde Nüvvab okuluna devam etmekteydiler. Böylece Medrese-i Aliye Nüvvâb'a öğrenci hazırlar hâle geldi. Rüşdiye okulunda okutulan derslere ek olarak Medrese-i Aliye'de Kur'ân, Arapça ve din dersleri okutulduğu için bir sene fazla eğitim yapılarak 4 yıllık

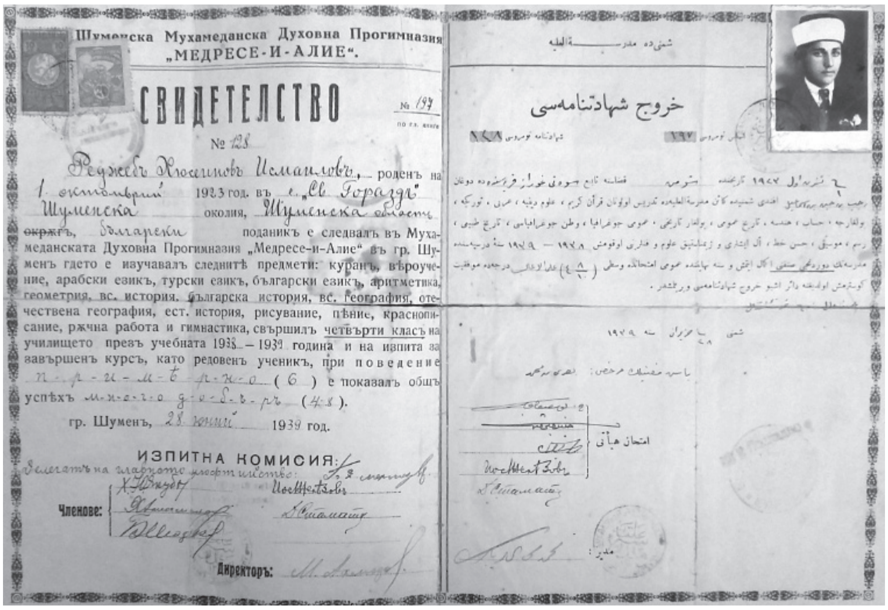

Шуменска Мухамеданска Духовна Прогимназия
„МЕДРЕСЕ-И-АЛИЕ".

СВИДЕТЕЛСТВО

№ 197

№ 128

Реджебъ Хюсеиновъ Исмаиловъ, роденъ на 1 октомврий 1923 год. въ с. „Св. Горазди" Шуменска околия, Шуменска областъ окрѫгъ, български поданикъ е следвалъ въ Мухамеданската Духовна Прогимназия „Медресе-и-Алие" въ гр. Шуменъ гдето е изучавалъ следнитѣ предмети: куранъ, вѣроучение, арабски езикъ, турски езикъ, български езикъ, аритметика, геометрия, вс. история, българска история, вс. география, отечествена география, ест. история, рисуване, пѣние, краснописание, рѫчна работа и гимнастика, свършилъ четвърти класъ на училището презъ учебната 1938 – 1939 година и на изпита за завършенъ курсъ, като редовенъ ученикъ, при поведение п-р-и-м-е-р-н-о (6) е показалъ общъ успѣхъ м-н-о-г-о д-о-б-ъ-р (4.8).

гр. Шуменъ, 28 юний 1939 год.

ИЗПИТНА КОМИСИЯ:

Членове:

Директоръ:

خروج شهادتنامه‌سی

Medrese-i Aliye Diploma Örneği

Bir medrese öğrencisi

oldu. Medrese-i Aliye'de okunan dersler şunlardır: Coğrafya, Matematik, Geometri, Beden Eğitimi, Resim, Kur'ân, Fıkıh, Türkçe, Bulgarca, Malûmât-ı Medeniye, Hikmet ve Kimya, Umumî Tarih, İslâm Tarihi, Bulgar Tarihi, Musiki, Elişleri vs. Medresede öğrenciler haftada 6 gün ders görmekteydi. Eğitim yılının sonunda Başmüftülükten tayin olunan bir komisyon tarafından son sınıf öğrenciler imtihana tâbi tutulurdu. İsmail Cambazov'un ağabeyi Said Efendi, Medrese-i Aliye'yi şöyle tarif eder: "Ben Medrese-i Aliye'de okumanın ne olduğunu öğrendim. Nerede Tozçalı Medresesi, nerede Şumnu Medresesi! Burada Cebir, Hendese, Tarih, Coğrafya, Türkçe ve Arapça adı geçen hocalar tarafından okutuluyordu." Böyle kıymetli bir okula teşvik amacıyla "İntibah" gazetesi 62. sayısında "Evlâdını Müslümanca terbiye etmek ve okutmak isteyen babalara çocuklarını mutlaka Medrese-i Aliye'ye göndermelerini tavsiye eder".

Medresenin ilk müdürü Emrullah Feyzullah Efendidir. 1911 yılında açılışından 1922 yılında Nüvvâb okulu açılıncaya kadar Medrese-i Aliye'nin yöneticiliğini o üstlenmiş, kurulup gelişmesinde büyük katkıları olmuştur. 1923/1924 eğitim-öğretim yılında Medrese-i Aliye müdüriyetine eski Gümülcine ve Şumnu Müftüsü Çerkovnalı Mustafa Hilmi (Bilginer) getirilmiştir. Bir dönem Eski Cami müderrisi, kurra hâfız ve hattat Ali Rıza Efendi ve Kürt Mustafa Hayri Efendi de müdürlük görevinde bulunmuşlardır. Daha sonraları ise müdürlük görevini Hazret nâmıyla tanınan Mehmed Ahmed Hüseyin üstlenmiş ve medresede yaklaşık 8 yıl kadar yöneticilik yapmıştır. 1944 yılından sonra Aydoğdulu Halil Aliosman Efendi müdürlüğe atanmıştır. Medresenin son müdürü ise Emrullah Efendinin oğlu Mehmed Emrullah'tır. Medrese kapanmadan 2-3 yıl kadar yöneticiliğini üstlenmiştir. Kaderin cilvesi olarak babasının açtığı Medrese-i Aliye onun döneminde kapanmıştır. Medrese öğrencileri Mehmed Emrullah'ı keskin, bilgili, çok hızlı olduğu için Ateş olarak adlandırmışlardır.

Medresede çok değerli hocalar tarafından eğitim verilmiştir. İlk zamanlarda Emrullah Feyzullah Efendi, Mustafa Hayri Efendi, Mustafa Hilmi Efendi, Ali Rıza Efendi gibi alanında otorite hocalar ders vermiştir. Daha sonra Nüvvâb mezunlarından Hâfız Nazif, Bilâl Müzekkâ, Hâfız Yusuf, Necip Âsım, Beytullah Şişmanoğlu, Mehmed Ahmed (Hazret), Mustafa Mehmed, Halil Aliosman, Ömer Akif, Osman Kılıç, Mehmet Emrullah gibi şahıslar öğretmenlik yapmışlardır. Ayrıca Hüseyin Hüsnü, Saidov, Jelyazov, A. Marinov, Todor Kartalov, Vladimir Viçev ve Karin Şestakov'un isimleri de bu okulun öğretmenleri arasında geçmektedir. Zaman içerisinde Medrese-i Aliye, Nüvvâb okuluna tayin edilecek öğretmenlerin tecrübe kazandığı yer olmuştur.

1944-1945 yılında Medrese-i Aliye'de 6 öğretmen ile 135 öğrenci, 1948-1949 eğitim-öğretim yılında ise 4 öğretmen ile 137 öğrenci bulunmaktadır. 1948 yılında medrese devletleştirilmiştir. Öğrenci azlığından dolayı dönemin Başmüftüsü Akif Osman Efendi medresenin kapanmaması için büyük çabalar sarf etmişse de bunlar sonuç vermemiş ve 1951 yılında kapatılmıştır.

DUPNİTSA KASABASININ TAŞKÖPRÜ BAŞINDAKİ CAMİSİ

Günümüzde pek dikkate değer bir özelliği bulunmayan Sofya'ya bir menzil mesafedeki Dupniçe (Dupnitsa) kasabası, hem Batı hem de Akdeniz istikametine giden yol üzerinde bulunması sebebiyle Osmanlılar tarafından keşfedilip geliştirilen bir yerleşim yeridir. H. Matanov'un Köstendil sancağı ile ilgili çalışmasında belirttiğine göre, 1450-1490 arasına dair belgelerde Dupnitsa bir köy olarak geçer. G. Boykov'a göre, Köstendil bölgesinin Osmanlılarca fethedilmesiyle Dupnitsa da sühuletle ve sarsıntısız bir şekilde Devlet-i Aliye topraklarına katılır. 1490'dan itibaren kaynaklarda kasaba, nahiye ve kaza merkezi olarak zikredilen Dupnitsa, D. İhçiev'in tercüme ettiği Rila Manastırı ile ilgili 1498 yılından belgelerde kaza merkezi olarak görülür.

Başlangıçta Hristiyan nüfusun fazla olduğu Dupnitsa'ya Müslümanların yerleşmesi ve ihtidaların da olması sebebiyle bir taraftan Müslüman nüfus artış gösterir, diğer taraftan da kasaba Bey Köprüsünden Taşköprü istikametine doğru gelişir. Bu husustaki yoğun gelişmeler, G. Boykov'un ifadesiyle, daha ziyade XVI. asrın ilk çeyreğinden sonra olur. Bununla beraber yayınlanan Osmanlı belgelerinden XVI. asır sonları ve XVII. asır başlarından itibaren kasabada daha yoğun bir gelişim yaşandığı görülür. Bunun en belirgin göstergesi ise 1570'li yıllarda kasabanın yedi mahallesinde 145'i Müslüman, 120'si de Hristiyan olmak üzere 265 hane, 1 cami, 3 mescit, 2 tekke ve 1 mektep varken, bundan sonraki döneme ait belgelerde bu sayı artar. XVII. asrın ortalarında Dupnitsa'yı ziyaret eden Evliyâ Çelebi, kasabanın "âb u havâsı gâyet latîf olduğundan Dupnitsa'nın güzelleri de çoktur" diye yazar ve camileri, medreseleri, mektepleri, iki hamam ve iki tekkesi olduğunu bildirir. Hatta tekkelerden birinin Bektaşîlere aidiyetini belirtir. Bu arada parantez açarak söyleyelim ki, alim, tarihçi ve devlet adamı İbn Kemal, meşhur Osmanlı tarihini yazmak için güzel havasından dolayı zaman zaman Dupnitsa'ya gelip ikamet eder.

Eldeki belge ve araştırmalara göre, Dupnitsa'daki Hristiyanların yaşadığı Hisar altındaki mahallenin karşısına, Cermen deresinin diğer tarafına Müslümanlar yerleşir ve dereye yakın bir mesafede bugün Askerî Kulübün olduğu yere Eski Cami olarak bilinen mabet inşa edilir. Bunun daha XV. yüzyılda olduğu muhakkaktır, zira 1499 yılında oradan geçen şövalye Arnold von Harf kasabadaki camiden söz eder. Ayrıca yine aynı dönemde kasabanın kenarlarında bir yere Bektaşî tekkesi kurulur, zira 1510 yıllarında bu tekkenin meşhur Şahkulu ile irtibatlı olduğu kayıtlarda geçer. Bu dergâh, arşiv belgelerinde Hıdır Baba Zaviyesi olarak geçen ve Dupnitsa tarihiyle ilgili değerli bir kitap yazan N. Lazarkov'un rivayetlere dayanarak Osmanlıların Dupnitsa'yı fethettiği 1382 yılında buralara geldiğini ve bir kilisenin yerine tekke kurarak halk üzerinde etkili olduğunu bildirdiği Hıdır Baba tarafından kurulan tekkedir. Bu eser yıkılıp 1888 yılında yerine "Sveti Georgi" Kilisesi yapılır.

Şehrin gelişimini M. Kiel, kasabanın merkezine yapılan ve bugüne kadar gelen Eski Cami ve külliyesine bağlar. Ancak G. Boykov'un da dikkatle üzerine durarak tespit ettiği husus, Eski Caminin bugün ayakta bulunan cami ile aynı olmadığı ve Türklerin ilk yerleştiği mahallede kurulduğudur. Bunu, kasabanın 13 camisi ve yerleriyle ilgili değerli bilgiler veren N. Lazarkov çok açık bir şekilde belirtir. Nitekim Dupnitsa camisiyle ilgili bir makale kaleme alan L. Mikov da aynı kanaati taşır.

Bugün kasaba merkezinde bulunan cami, bazı kayıtlarda Eski Cami veya Ahmed Bey Camisi olarak zikredilse de her ikisi de olmadığı anlaşılmaktadır. Ahmed Bey isminde bir zatın Eski Camiye zamm-ı vakıfta bulunduğunu, yani kuruluşundan bir zaman sonra ilâve vakıf bağışladığını E. H. Ayverdi zikreder. Ancak bütün belgeler incelendiğinde yukarıda da belirttiğimiz gibi bu caminin bugün ayakta duran cami olmadığı görülür. Günümüzde Dupnitsa'nın merkezini süsleyen tarihî Taşköprü yanındaki caminin ismi belli değil. Bu caminin kayıtlarda geçen Şeyh Bâlî Efendi Camisi olma ihtimali bulunmakla beraber kesinlik kazanabilmesi için net delillere ihtiyaç var. Yanındaki türbesi caminin tasavvuf ile olan bağını ayrıca güçlendirir. Kaldı ki, kasabada Sofyalı Bâlî Efendi ile irtibatlı bir Halvetî dergâhının bulunduğu kesindir. Böyle olmakla beraber camiyi şimdilik şartlı olarak Taşköprü başındaki cami veya Taşköprü Camisi olarak adlandırabiliriz.

XVI. yüzyıl yapısı olan Dupnitsa Camisi, Rus-Türk Harbinden kısa bir zaman sonra Bulgarlar tarafından gaspedilmiştir. Kasabada parmakla sayılacak kadar Türk kalması ve 60-70 hane de Müslüman Çingenenin bulunmasına rağmen, Osmanlı eserleri birer birer yıkılırken bu caminin de önce minaresi yıkılmış, daha sonra da değişik amaçlarla kullanılmaya başlanmıştır. 1920'lerde hapishane olarak kullanılan cami, kısa bir zaman sonra Arkeoloji Müzesine dönüştürülmüştür. 1971-1974 yılları arasında restore edilen cami günümüzde sanat galerisi olarak kullanılmaktadır.

Caminin mülkiyetini iade edip kasabada yaşayan Müslümanlara sunmak için Başmüftülük 2014 yılında dava açmıştır.

SALİH DELİORMAN, ARAŞTIRMACI

EĞİTİM TARİHİMİZDE İZ BIRAKANLARDAN

DOÇ. DR. HALİL ETEM (1929-2003)

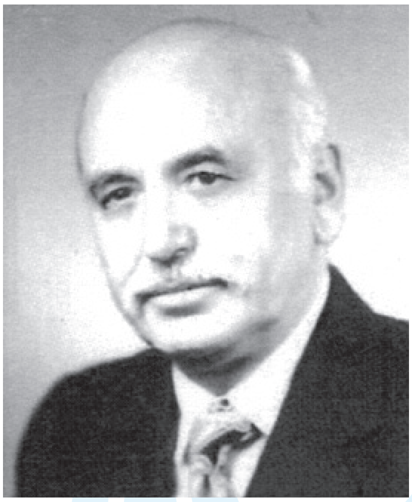

Öğretmen ve bilim adamı Halil Etem Recep, 1929'da Şumnu iline bağlı Göllerköy (Rujitsa)'da dünyaya geldi. İlkokulu doğduğu köyde bitirdi. Ortaokulu Şumnu şehrindeki Medrese-i Aliye'de okudu. Daha sonra Nüvvâb Medresesine yazıldı. 1947 yılında bu okul, Türk Lisesine dönüştürülünce öğrenimine devam etti ve üstün başarıyla buradan mezun oldu.

Bu yıllarda Bulgaristan'da Türklerle ilgili öğretim çok hızlı bir gelişme gösterdi. Türk okullarına öğretmen yetiştirmek amacıyla yeni öğretmen okulları açıldı. Bundan başka 1952/1953 ders yılından itibaren her yıl olmak üzere yüksek öğrenim görmeleri için Azerbaycan'a devlet hesabına 20'şer öğrenci gönderilmeye başlandı. Bu karardan yararlanarak yüksek başarısından dolayı Halil Etem, Azerbaycan'a yüksek öğrenim görmeye gönderildi. Dört yıl boyunca sağlanan imkânları gereğince kullanarak okudu, araştırdı ve kendini geliştirdi. Bakü Devlet Üniversitesi Felsefe Bölümünü bitirdi.

Memleketine dönünce Şumnu "Nazım Hikmet" Türk Lisesine müdür olarak atandı. Genç öğretmen, Azerbaycan'da edindiği bilgileri öğretmen arkadaşları ve öğrenciler arasında başarıyla yaygınlaştırma fırsatı buldu. Fakat bu uzun sürmedi, çünkü komünist yönetim aldığı karar doğrultusunda 1958/1959 ders yılında Türk liselerini ve öğretmen okullarını Bulgar okullarıyla birleştirdi. Böylece Şumnu'daki Türk Lisesi de kapatılmış oldu.

Bu değişiklikten sonra Halil Etem, Şumnu Pedagoji Okuluna tayin edildi. Böylece 1958/1959 ders yılında bizim de öğrenci olduğumuz okulda göreve başladı. Türkçe ve Türkçenin Metodolojisi (Metodikası) derslerini okuttu. Ertesi yıl da aynı dersleri okutmaya devam etti ve sınıf öğretmenimizdi. Baba şefkatiyle bütün dertlerimize çare bulmaya çalışır, her zaman yanımızda olurdu. Sınıfça şehir ve yurt içi gezileri düzenliyor ve arkadaşlık ilişkilerimizi daha da sağlaştırmaya katkıda bulunuyordu. Bu okuldan başka Öğretmen Enstitüsünde Mantık ve Felsefe dersleri okutuyordu.

1960/1961 yılında Şumnu Pedagoji Okulu son mezunlarını verdi. Halil Öğretmen de Sofya'da Bulgar Bilimler Akademisi Felsefe Enstitüsü kadrosuna katılıp bilim işçisi olarak çalışmaya başladı. Kendisini bilim işlerine verdi. Başlıca araştırma konuları Bulgaristan – Türkiye ilişkileri, Atatürk ve Atatürk'ün ideolojisi idi. Bu konularla ilgili yazıları, Sofya'da çıkan "Filosofska misıl" (Felsefi Düşünce) ve "Felsefe Enstitüsü Haberleri" dergilerinde yer aldı. "Mustafa Kemal Atatürk'ün İdeolojisi" adlı bir kitabı yayınlandı. Kitap büyük ilgi gördü. Bu çalışmaları sonucu Halil Öğretmen doktora tezi savundu , daha sonra da doçent oldu.

Doç. Dr. Halil Etem, demokrasinin gelmesiyle birlikte Sofya İslâm Enstitüsü'nün kurucuları arasında yer aldı. Yarı Yüksek İslâm Enstitüsünde önceleri Kur'ân-ı Kerim ve Din Eğitimi Metodolojisi derslerini verdi. Okul, Yüksek İslâm Enstitüsüne dönüştüğünde Din Eğitimi Metodolojisini okutmaya devam etti. Hatta Yüksek İslâm Enstitüsü Akademik Kurulu, 27 Ekim 1994 tarihinde yapılan toplantısında Halil Etem'i Pedagoji Enstitüsü Dekanı seçti.

Halil Etem, gerek öğretmen, gerek yönetici, gerek bilim işçisi olarak halkına yıllarca hizmet verdi. Çok sayıda öğrenci yetiştirdi, ilmî araştırmalar yaptı. Araştırma sonuçlarını kitap ve makaleler halinde yayınladı. Ömrünün sonuna kadar Yüksek İslâm Enstitüsü öğrencilerinin gelişimine katkı sağladı.

25 Mart 2003 tarihinde kalp yetersizliği sonucu ansızın vefat etti. Ardında derin izler bırakarak aramızdan ayrılan Halil Hocanın cenaze namazı Sofya Banyabaşı Camisinde, Enstitü hocaları ve öğrencileri, Başmüftülük yetkilileri, akraba ve eş dost eşliğinde kılındıktan sonra naaşı doğum yeri olan Göllerköy mezarlığına defnedildi.

Hocamızı rahmetle anıyor, mekânının cennet olmasını diliyorum!

Halil Etem ve öğrencileri

MÜSAMETTİN IŞIK EMEKLİ ÖĞRETMEN

YÜKSEK İSLÂM ŞURASI FARKLI DİNLERİN TEMSİLCİLERİNİ AĞIRLADI

Bulgaristan Müslümanlar Diyanetinin merkezî kolektif organı olan Yüksek İslâm Şurası 12 Şubat 2020 tarihinde mutat toplantısını düzenledi. Şura Başkanı Vedat S. Ahmed'in daveti üzerine bu toplantıya ilk defa Bulgaristan Dinî Topluluklar Ulusal Konseyi yönetim kurulu üyeleri katıldı. Dönüşümlü olarak Başmüftü Yardımcısı Birali Birali'nin başkanlığını yürüttüğü dinler konseyini temsilen toplantıya Yahudi, Ermeni, Katolik ve Protestan temsilciler katıldı. Ev sahibi Vedat S. Ahmed'in bütün katılımcılara yönelik yaptığı selâmlama ve Şurayı tanıtma konuşmasından sonra toplantı, Konsey Başkanı ve dinî topluluk temsilcilerinin konuşmalarıyla devam etti. Başmüftü Dr. Mustafa Hacı'nın da selâmlama konuşması yaptığı toplantıda iyi dilekler paylaşıldı, işbirliği ihtiyacı üzerine duruldu.

FİLİBE'DE HOŞGÖRÜ MEVLİDİ

Filibe'deki Muradiye Camisine 14 Şubat 2014 tarihinde yapılan ırkçı saldırının yıldönümünde geleneksel Hoşgörü Mevlidi bu yıl da düzenlendi. Filibe Bölge Müftülüğü ve Müslüman Encümenliğinin evsahipliğinde gerçekleşen "Hoşgörü Mevlidi" 14 Şubat 2020 tarihinde Cuma namazı öncesinde camide düzenlendi. Başmüftü Dr. Mustafa Haci, Filibe Valisi Dani Kanazireva, Türkiye'nin Filibe Başkonsolosu Hüseyin Ergani, Belediye Meclis Başkanı Aleksandır Dırjikov, Belediye Başkan Yardımcısı Plamen Panov'un yanı sıra etkinliğe farklı dinî ve etnik grupların temsilcileri katıldı. Farklı dinlere ve kültürlere mensup insanlar arası barış ve diyaloğa vurgu yapılan etkinlikte resmî misafirler konuşmalar yaptılar. Geleneksel "hoşgörü kahvesi" içilerek tamamlanan etkinlikten sonra cami cemaatine de mevlit ikramında bulunuldu.

RUSÇUK İMAM HATİP LİSESİ YETENEK ARIYOR

Rusçuk İmam Hatip Lisesi 18 Şubat 2020 tarihinde „Rusçuk İmam Hatip Lisesi Yetenek Arıyor" isimli öğrenci programı düzenledi. Öğrencilerin sahip olduğu yetenekleri ortaya çıkarmak için bir fırsat oluşturmayı hedefleyen ilginç programın sunuculuğunu 12. sınıf öğrencisi İlay Hüseyin yaptı. Etkinlik kapsamında öğrenciler, skeç sunumları, şarkı ve geleneksel danslar alanında performanslarını segiledi. Programda "Skeç" dalında 10. sınıftan Arzu, "Şarkı" dalında yine 10. sınıftan Behiye ve Arzu, "Geleneksel dans" gösterisinde de kızlar birinciliği kazandılar. Etkinliğe misafir olarak Rusçuk Bölge Müftüsü Yücel Hüsnü de katıldı.

BAŞMÜFTÜLÜKÇE YARDIM YAPILAN YETİMLERE 50 DAHA KATILDI

2020 yılının başından itibaren Başmüftülüğümüz tarafından desteklenen yetim çocukların sayısı 292'den 343'e yükseldi. Bu açıklama, Yüksek İslâm Şurası nezdindeki Sosyal Hizmetler Komisyonunun Sofya'da 5 Şubat 2020 tarihinde yapılan ilk toplantısından sonra yapıldı.

Toplantı esnasında üyeler, bir önceki toplantının kararlarını ele aldıktan sonra 2019 yılında düzenlenen "Yetimler Haftası" kampanyasının sonuçlarını değerlendirildi. Müslümanların desteğini kazanmış bir kampanya düzenlenmesi ve yardımların artması sebebiyle desteklenen yetim çocukların listesi güncellendi ve daha 50 yetime yardım etme kararı alındı. Ayrıca Komisyona sunulan tek seferlik yardım dilekçeleri görüşülerek üç bölge müftülüğüne bağlı yerleşim yerlerinden toplam 4 kişiye tek seferlik olmak üzere 300'er levalık yardım sağlanması kararlaştırıldı. Komisyon 2020 yılı Ramazan ayı hazırlıkları ve bu konuda yapılacak sosyal faaliyetleri de görüştü.

Брой 3 (303)
Март 2020
Година XXX

ISSN: 1312-9872

Издател
МЮСЮЛМАНСКО ИЗПОВЕДАНИЕ
Главно мюфтийство

Вид издание
Месечно, периодично

Главен редактор
Ведат С. Ахмед
Редакционна колегия
Джемал Хатип
Д-р Исмаил Джамбазов
Д-р Кадир Мухаммед
Мурад Бошнак
Мухаммед Камбер

Технически редактор
Салих М. ШАБАНОВ

Контакти
София 1000
ул. „Братя Миладинови" 27
Списание „Мюсюлмани"
Тел.: 02/ 981 60 01

Представителства
Мюсюлмански настоятелства
Районни мюфтийства

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Печат:
Sky Print

Абонаментни цени
Годишен: 24,00 лв.
Шестмесечен: 12,00 лв.

ГОЛЯМАТА ИНВЕСТИЦИЯ

Срещнал се един учен мюдеррис с мъдър дервиш и го попитал какво е количеството на зекята, който трябва да се дава за притежаваното богатство, за да чуе мнението му, а може би за да го изпита. Дервишът му отговорил с въпроса: „Според мнението на факихите или според нашето разбиране, т.е. на суфиите, влюбени в Аллах?". Мюдеррисът поискал отговор според двете разбирания, при което дервишът казал: „Според учените по фъкъх, ако имаш двеста сребърни монети и измине една година, трябва да дадеш на нуждаещите се пет сребърника за зекят, което се равнява на една четиридесета. Обаче според влюбените в Истината, които приемат, че фъкъхът има едно по-дълбоко измерение, трябва да се дадат двестате сребърни монети и след това е необходимо да се отправи благодарност към Аллах за избавянето от този товар". При този отговор, малко засрамен и с желанието да излезе от ситуацията, мюдеррисът казал, че правилото за една четиридесета зекят е унаследено от учените по фъкъх. Тогава дервишът кротко рекъл: „А тази наша практика ние научихме от Хазрети Ебу Бекир, който предостави цялото си богатство в услуга на Пейгамбера (с.а.с.)".

Притчите са за поучение...

Науката фъкъх, която учи човека на нещата, които са в негова полза или вреда, обхваща цялото общество. Поставя минимални изисквания, които може и трябва да се спазват от всички. Според това мюсюлманинът, който според нормите на фъкъха притежава определено богатство, трябва да даде от него определената от сюннета част на хората, които са посочени от Аллах в съответния айет. Това е фарз за мюсюлманина. Този ибадет, който се нарича зекят, се споменава в Корана заедно с друг основен – намаза. И както отбелязва Мевляна, зекятът, пазейки кесията, опазва от изгубване богатството, докато намазът като овчар наблюдава човека, за да не тръгне по лош път. Затова всеки член на обществото се нуждае от подобно застраховане!

Несъмнено даденият зекят ще пречисти вътрешния мир на мюсюлманина от чувство на скъперничество и сребролюбие, в резултат на което ще получи душевен комфорт. Това ще го насочи към благодарност към Даващия препитанието, а Той ще умножи богатството му. При това положение ще бъде решен и проблемът на получилия зекят, което ще му предостави спокойствие и щастие, ще се премахнат напрежението и чувствата на завист и ненавист. В сърцето на бедняка ще се посее обич и той ще уважава подадената му ръка. Това тяхно състояние, което е резултат от спазване на определените от фъкъха минимални критерии за зекята, ще се отрази благотворно на обществото.

Представете си положението на обществото, когато се ръководим от дервишкото разбиране, което ни сочи максималната цел! В този пример виждаме една прекрасна инвестиция на човека, който успява да се абстрахира от обкръжаващите го обстоятелства, та дори показва пълна саможертва. Естествено е разбиране и поведение от тази класа да не са присъщи за всеки. Но тези, които успеят да го направят, ще спечелят най-много. Защото земният ни живот е нивата на отвъдния и както казва Мевляна, „който сее жито, първо изпразва хамбара, но след това получава богата реколта". Още повече, „тоз, който държи житото в хамбара, накрая нахранва с него мишките" – казва същият мъдрец.

Тогава да се замислим още веднъж: да си опазим богатството, без да го споделяме, или пък с даване на повече зекят?

Ведат С. Ахмед

СЪДЪРЖАНИЕ

02 Духовното и личностното израстване изискват много търпение
05 Зекят, но защо?
06 Мостът в ислямското общество: зекят
08 Милостинята зекят
10 Този свят е създаден за хората, а хората – за ахирета
12 Зекятът е социална опора на мюсюлманите
14 На колело през Гърция-II
16 Градежница
17 Якуб Хюммет
18 Накратко

За съдържанието на публикациите отговорност носят авторите им, а за обявите и рекламите – рекламодателите. • Уважаеми читатели, поради наличието на цитати от Свещения Коран и хадиси на страниците на списанието Ви молим да не го хвърляте на земята.

ДУХОВНОТО И ЛИЧНОСТНОТО ИЗРАСТВАНЕ ИЗИСКВАТ МНОГО ТЪРПЕНИЕ

Интервю с Нурай Шукри – районен мюфтия на Варна

Нурай Фахри Шукри е роден на 4 декември 1979 г. в град Айтос. През 1997 г. завършва средно образование в гр. Карнобат. През 1999 г. отбива военната си служба и до 2013 г. се развива в частния сектор. През 2014 г. постъпва в системата на Мюсюлманско изповедание като имам-хатиб – след обучение в курсове за имами в гр. Шумен и гр. Текирдаг, Турция. През 2016 г. завършва успешно Курс по „тасхих-и хуруф" в гр. Шумен. Преди това, през 2015 г., се записва във Висшия ислямски институт, където се дипломира през 2019 г. Понастоящем продължава обучението си в специалността „Турска филология с бизнес комуникация" в Шуменския университет. Женен е, има три деца. От месец май 2018 г. е назначен за временно изпълняващ длъжността районен мюфтия на Варна.

► *Уважаеми мюфтю ефенди, работихте като имам, преди да станете мюфтия. Какво е да бъдеш имам? За да бъде успешна службата на имамите, на какво трябва да обърнат внимание?*

Първо бих искал да изразя своята голяма благодарност към главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи за гласуваното доверие, както и на настоящия районен мюфтия на Айтос, който бе мой пряк ментор за личностно развитие. През 2014 г., когато започнах да изпълнявам своите задължения като имам-хатиб, разбрах, че имамът носи обществената отговорност за състоянието на мюсюлманите в даденото населено място. Когато след тежкия инцидент с районния мюфтия на Варна Реджеб Реджеб и секретаря му заех длъжността районен мюфтия, осъзнах, че именно ние, имамите, сме лицето на нашата религия и лицето на Мюсюлманско изповедание. Колкото и клиширано да звучи, имамлъкът е призвание, това е наследството на Пратеника Мухаммед (с.а.с.) и ние трябва достойно да го съхраним и предадем. Добрите имами обясняват, най-добрите дават нагледен пример с достойния си начин на живот, а великите вдъхновяват. Ние трябва да се стремим да бъдем велики имами, да бъдем активни в нашето общество, като първо развием нашите умения и знания, за да можем да влияем и обучим хората на основните принципи и ценности на религията ислям.

► *Служихте като имам в Айтоския регион, където ислямът има здрави корени. А как е във Варненско? Може ли да направите съпоставка?*

Общо базисно сравнение между мюсюлманите в Айтоско и Варненско трудно може да се направи поради някои особености на регионите. Мюсюлманското население във Варненска област е около 25 хил., а в Бургаско мюсюлманите са над 40 хиляди. Също така мюсюлманското население във Варненска област е разпръснато, а в Бургаско е концентрирано по населени места. За съжаление, последиците от насилствените асимилационни процеси тук са явни в сравнение с Айтоско, където турското самосъзнание е налице и са съхранени традициите и езикът на предците, а мюсюлманското население на област Варна в много тесен мащаб е запазило своята духовна, културна и етническа принадлежност. На територията на гр. Варна се наблюдават резултатите от асимилационната политика на комунизма, като няколко поколения не познават своята религия, език и традиции.

► *По време на служенето Ви като имам сте отдавали необходимото внимание на образованието си и сте инвестирали в него. Какво Ви мотивира в това отношение?*

Един от хадисите, които са извор на моята лична мотивация, е: „Най-добрият от вас е онзи, който изучава Корана и го преподава". Всеки човек си има определени цели, независимо в каква насока, за да може да ги постигне, трябва да използва максимума от предоставените възможности. Всеки един мюсюлманин трябва да се стреми да бъде полезен за своето общество, но за да успее да призове обществото към исляма, той трябва да се образова. Ние, призоваващите, трябва да бъдем добър пример в нашето велико дело и задача. Ние трябва да призоваваме хората към исляма искрено, единствено за спечелване задоволството на Аллах. Разбира се, че има и много моменти

на отчайване, поради някои неуспехи и неочаквани обрати, но не бива да се отказваме, а именно тези изпитания на Аллах трябва да ни мотивират повече, за да постигнем целите си.

Лично за мен началото на този път на духовно и личностно израстване изискваше много търпение. Благодарение на безкрайната подкрепа и съпричастност на моето семейство по пътя на Аллах, елхамдулиллях, успях да достигна до определено ниво на развитие. Иншаллах, ще продължа да надграждам още повече.

Разкажете ни малко по-подробно за района, в който служите...

Към днешна дата планирането, координирането и организацията на дейността на Районно мюфтийство – Варна, се осъществява от административно-управленския екип, състоящ се от секретаря Фахредин Молламехмед и експерта по вакъфи адв. Сезай Чолаков. Бих искал да изразя своята искрена благодарност към екипа си, тъй като при назначаването ми за районен мюфтия нямах достатъчно административен опит, с тяхно съдействие придобих нужния опит и доизградих свои управленски качества.

Мюфтийството ни обхваща населените места в област Варна и е с население от около 500 хил. души, включващо 11 общини. Мюсюлманите, живеещи в района, както вече отбелязах, са около 25 хил. души. Имаме 44 джамии и месджиди, като от тях 20 се обслужват от имами, 18 са недействащи и в лошо състояние, а 6 функционират без имами. Регистрираните мюсюлмански настоятелства са 29. От месец февруари т.г. с решение на Висшия мюсюлмански съвет се откри Мюфтийско наместничество в гр. Провадия, отговарящо и за общините Ветрино и Дългопол. За наместник-мюфтия бе избран г-н Октай Хашим. Самостоятелната дейност на Районно мюфтийство – Варна, е възстановена през 2011 г.

В района ни има 20 имами, от които 3-ма са с висше образование, 1 – с полувисше, 6-има – с едногодишен курс за имами, 1 – с двугодишен курс за имами, 2-ма – с двумесечни курсове за имами, 5-има са завършили медресе и 2-ма са самоуки. Смятам, че квалификацията на кадрите ни има нужда от повишаване.

Какви мероприятия организирате в района Ви и каква е активността на имамите и мюсюлманските настоятелства в тази насока?

Чрез доброто сътрудничество с имамите реализирахме хуманитарни кампании, ифтари през месец рамазан и раздадохме курбани. Участвахме активно в кампаниите за Месеца на ислямското образование, Седмицата на джамиите и имамите, Седмицата на сираците. Също така реализирахме в района ни хуманитарните кампании „Бъди надежда за нуждаещ се“, „Да споделим курбана си“ и др. За пръв път с подкрепата на Главно мюфтийство организирахме ифтар за местни и чуждестранни студенти. За съжаление, по-голяма част от настоятелствата неглижират своето значимо място в живота на джамиите. Иновация в организираните мероприятия отчитаме в инициирането на сохбети, беседи за младежи, и смятаме, че именно подходът към подрастващото младо поколение е от огромно значение за възпроизводството и съхранението на нашите религиозни ценности.

Районно мюфтийство – Варна, работи усилено за изграждането на отношения на сътрудничество и взаимодействие между неправителствения сектор и гражданското общество. Идеята ни е взаимна работа с народни читалища, сдружения и видни граждани, развиващи езика, фолклора, културата и традициите на малцинствените мюсюлмански групи. Считаме, че именно чрез социално-културни мероприятия можем да привлечем повече мюсюлмани, и най-вече подрастващите, в джамиите ни и същите да съхранят нашата религията. С откриването на Мюфтийско наместничество смятам, че ще постигнем големи успехи за религиозното приобщаване на мюсюлманите в региона. Посоката, в която работим, е джамиите ни да бъдат център на религия, култура и традиции.

Варна, освен че е крайморски град, е третият по големина в страната ни. В града има и университети, доста средни училища... На какво ниво е диалогът Ви с младите хора?

В гр. Варна има 7 висши учебни заведения. В Икономическия и Медицинския университет се обучават много местни и чуждестранни студенти от мюсюлмански произход, затова с подкрепата на Главно мюфтийство работим за изграждане на студентски клуб към Районното ни мюфтийство. В момента в централната джамия „Азизие“ ежеседмично нашите имами организират сбирки за студенти. Отскоро използваме активно социалните мрежи, за да достигнем до мюсюлманите в гр. Варна.

▸ *За изграждане на едно добро бъдеще е много важно възпитанието на децата. Какво правите за децата? Какво е нивото на летните Коран-курсове във Вашия район? В училищата изучава ли се избираемият предмет „Религия-ислям“?*

В района ни през лятото на 2019 г. се проведоха 12 Коран-курса, същите бяха организирани и проведени от 9-има наши имами и 2-ма външни преподаватели. Отчитаме увеличаване на интереса към курсовете, защото през 2019 г. се включиха 184 деца, а през 2018 г. бяха 152. В края на летния сезон се проведе и традиционното регионално състезание по основни познания за исляма между учениците от Коран-курсовете в централната джамия „Азизие“. За тази година планираме нови интересни методи на преподаване, в тази насока имаме нужда от квалифициране на наличните ни кадри, които да успеят да изградят специалния подход към децата.

▸ *Да не пропускаме въпроса с управлението на вакъфските имоти в района Ви – в тази връзка преди години имаше сериозни проблеми. Как стоят нещата днес?*

От средата на 2014 г. към отдел „Вакъфи“ е назначен административен служител с опит в сферата на недвижимите имоти, както и с юридическа, съответно адвокатска правоспособност, в лицето на адв. Сезай Чолаков. Завареното от него състояние на вакъфските имоти в област Варна може да се каже, че е било плачевно. Липсвали са документи за собственост на 12 джамии и на около 60% от другите вакъфски имоти – както покрити, така и земеделски земи. Към настоящия момент тези проблеми са изцяло решени, като са съставени нови нотариални актове по обстоятелствена проверка, също така са издирени съществуващи нотариални актове на имоти, които не са били в наше владение. Джамията „Азизие“ е претърпяла два пожара, въпреки това е възстановена само чрез доброволен труд от страна на персонала на мюфтийството и джемаата. Джамията „Хайрие“ в гр. Варна също е изцяло реновирана, а в с. Езерово е построена и завършена джамията, която е започната през 2007 година. В Провадия е изцяло реставрирана и подновена централната джамия в града със съдействието на общ. Бурса, в това число е обновена и сградата на местното читалище „Истикбал–1900“. В момента във вакъфския апартамент в Провадия се извършват ремонтни дейности, както и укрепване на минарето на една от джамиите в града – средствата са осигурени изцяло от Главно мюфтийство.

Към настоящия момент работим върху проблемите с местните настоятелства, които не само че не желаят приходите от наем на земите да се централизират, а също така някои имат и претенции за собственост върху вакъфски имоти. Тези проблеми се решават поетапно чрез дипломатичност и добър тон от наша страна. Значителна част от тях вече са решени, за другата част предстоят тепърва нови срещи и разговори с арендатори, мюсюлманските настоятелства и местното население. В тази връзка инициирахме срещи с кметове на общини, както и официални и работни срещи с директора на Държавен фонд „Земеделие“ и вярваме, че в най-скоро време тези проблеми ще бъдат изцяло отстранени.

▸ *Един последен въпрос, господин районен мюфтия. Може ли да изброите накратко целите, които сте си поставили до края на 2020 година?*

Една от целите ни е да се подновят изцяло ръководствата на мюсюлманските настоятелства с млади и ползотворни мюсюлмани. Работим в насока за учредяване на постоянни групи от имами, които да обикалят района и да организират сохбети с младежи. Основно ще работим за мотивиране и привличане на допълнително квалифицирани свещенослужители и повишаване квалификацията на настоящия кадрови състав. Стремежът ни за 2020 г. е да се създаде механизъм за контрол по поддръжката на джамиите, като към настоящия момент търсим възможности за обновяване на озвучителните системи, килимите и облеклото на имамите.

ЗЕКЯТ, НО ЗАЩО?

РЕЙХАН КАРААЛИЕВ ИМАМ-ВАИЗ

Всяка година, особено по време на месец рамазан, ние, имамите, обясняваме на хората за зекята, тази изключително важна основа на нашата прекрасна религия ислям. Разясняваме кой трябва да дава зекят и на кого се дава, че е четвъртата основа на исляма. Разясняваме почти всичко за зекята от гледна точка на фъкъха, но повечето от нас забравят да обяснят защо трябва да се дава зекят. Основното, което се казва на джемаата, е, че има много айети, свързани с даването на зекят. Естествено, за един мюсюлманин това трябва да е достатъчно, но реалността е друга.

Проблемната точка за това мюсюлманите да не си дават зекята е непознаването на Аллах! ***„И няма по земята твар, препитанието на която да не е от Аллах...“*** (Худ, 11: 6); ***„Аллах! Той е Даващия препитанието, Владетеля на силата, Всемогъщия“*** (ез-Зарият, 51: 58). Само тези два айета като ги разгледаме, разбираме недвусмислено, че всяко нещо принадлежи на Аллах и в частност – препитанието ни! Всеки един лев, всеки залък хляб е дар от Аллах.

Сега да разгледаме ироничното в недаването на зекят от мюсюлманите: Аллах ни е дал пари или имущество, на което трябва да се дава зекят. Знаем, че е от Аллах, в това нямаме съмнение. Аллах ни казва: „Ей, Мои раби, дайте си зекята на парите, които Аз съм ви дал! Дайте си зекята на животните, които Аз съм ви дал! Дайте си зекята на реколтата, която Аз съм ви дал!“. Но човек е скъперник... Толкова скъперничи, че не иска даде от това, което дори не е негово. Основното, което трябва да разберем, е, че всяко едно нещо, което имаме, принадлежи на Аллах. Както Той ни го е дал, така може и да ни го

отнеме. Щом сме убедени в тези неща, за нас остава най-лесното, а именно да изпълним нашето задължение като мюсюлмани и да си дадем зекята.

Даването на зекят е начин за пречистване на греховете и на имуществото. Аллах ни обещава, че когато дадем заради Него от имуществото ни, явно или скрито, Той ще ни възнагради, като ни опрости греховете и ни увеличи препитанието. Какво по-хубаво от това?!

Също така искам да обърна внимание на едно изключително важно нещо, върху което трябва да се замислим. Аллах е предпочел едни пред други в препитанието, за да изпита и двете страни. Тези, които трябва да дават зекят, ако не го дадат, отнемат правото на друг (кул хаккъ), защото бедният има дял в имуществото им. Да не забравяме, че Аллах е отредил дял за бедния в имуществото на богатия. Ако не си дадем зекята, ние автоматично крадем от бедния, задържайки дела, който му се полага. По този начин го ощетяваме и печелим голям грях.

За мюсюлманите зекятът е задължение, тоест за нас, които вярваме в Аллах и искаме да спечелим Неговото задоволство. Аллах се обръща към нас и повелява: ***„О, вярващи, покорявайте се на Аллах и се покорявайте на Пратеника, и не погубвайте делата си! ... Земният живот е само игра и забава. И ако повярвате и се боите, Той ще ви въздаде наградата. Той не иска имотите ви. А ако ви ги поиска и ви принуди, вие ще се поскъпите и Той ще изкара наяве злобата ви. Ето, вие сте онези, които са позовани да раздават по пътя на Аллах. Но сред вас има скъперници, а който е скъперник, той само спрямо себе си е скъперник. Аллах е Всебогатия, вие сте бедните. И отвърнете ли се, Той ще ви замени с други хора и те не ще бъдат като вас“*** (Мухаммед, 47: 33, 36–38).

В тези айети Аллах ни разкрива отношението между нашите души и материалните блага. Също и последствията от неизпълнението на религиозните ни задълженията към Него. Следователно, ако наистина вярваме в Аллах и в съдния ден, претендираме, че сме вярващи, ние трябва да си дадем зекята. Защото даването на зекят не е обвързано толкова с имуществото, колкото е обвързано с имана на човек.

Когато мюсюлманите започнат да си дават зекята, бариерата между много богати и бедни ще изчезне. На дунята няма да останат бедни хора, няма да има хора, умиращи от глад. Защото една от основните функции на исляма е изграждане на условията за взаимопомощ между хората, за запазване на спокойствието и мира на този свят. Моля Аллах да ни стори от даващите зекят и да ни удостои с правилно разбиране на религията!

МОСТЪТ В ИСЛЯМСКОТО ОБЩЕСТВО: ЗЕКЯТ

Д-Р АХМЕД ЛЮТОВ,
ДОКТОР ПО СОЦИОЛОГИЯ НА РЕЛИГИЯТА

Зекятът е ибадет, който е фарз (задължителен) за мюсюлманите. Той е едно от петте основни условия за мюсюлманите. Зекятът е мост, който сближава бедните и богатите, скъсявайки разстоянието между тях. Една от основните функции на зекята е да се помага на бедните, пътниците, задлъжнелите, нуждаещите се, слабите, закъсалите на път. По този начин се изграждат мостове между хората. Затова Коранът обръща внимание на този момент: ***„Онова, което Аллах е дарил на Своя Пратеник от жителите на селищата, принадлежи на Аллах и на Пратеника, и на роднините му, и на сираците, и нуждаещите се, и пътниците в нужда, за да не бъде в обращение сред богатите измежду вас. И каквото Пратеника ви даде, вземете го! А каквото ви забрани, оставете го! И бойте се от Аллах! Аллах е суров в наказанието“*** (ел-Хашр, 59: 7).

Зекятът е гаранция за спокойствие в обществото. Той възпира натрупването на пари и поощрява инвестирането. Зекятът укрепва социалното и материалното равновесие в обществото. Аллах е създал хората различни както в начина на живот, така и в социалната среда. Това се подчертава и в следния айет: ***„Аллах предпочете едни от вас пред други в препитанието. А онези, които са предпочетени, не споделят своето препитание с подвластните си, в него да са равни. Тогава благодатта на Аллах ли отричат?“*** (ен-Нахл, 16: 71). Поради това не всички хора са равни. Именно това е една от причините в обществото да има различни нужди. Зекятът е мост между различните прослойки на обществото. Този мост насочва чувството на състрадание на богатия към бедния, както и уважението на бедния към богатия. Така се потискат чувствата на завист и омраза.

На много места в Корана даването на зекят се споменава заедно с намаза. Намазът помага на застаналите един до друг да осъзнаят близостта си, но и разликата помежду си, в резултат на което да се помогне на нуждаещия се. Зекятът е ибадет, при който са определени само долната граница и процентът, който задължително трябва да се спазва от мюсюлманите. Заедно с това увеличаването на богатството не увеличава процента. Защото целта не е да се изземе богатството, а да се сподели част от него и така да се пречисти останалата част, вследствие на което да се укрепи равновесието в обществото, да няма омраза и ненавист между различните слоеве. В един хадис нашият Пратеник Мухаммед (с.а.с.) казва: „Сърцата подтикват хората да обичат вършителите на добро и да ненавиждат злодеятелните“. Затова с даването на зекят обществото се сплотява, живее в мир и разбирателство, хората се подкрепят и си помагат въпреки различията си.

Ислямът е въвел задължението да се дава зекят, също така

е поощрил основаването на институции за подпомагане, наречени вакъфи. Такава роля има и даването на садака. От друга страна, здравото общество изисква търпение, задоволяване с това, което човек притежава, и съгласие със съдбата. Възпитанието, нравите и характерът също са от огромно значение в тази насока.

Речниковото значение на зекята е свързано с пречистването на богатството и на греховете на даващия зекят. Известно е, че Мухаммед (с.а.с.) казва: *„Зекятът е предписан (фарз), за да пречисти остатъка от материалното ни имущество“.* Зекятът освобождава човека от робуване на материалното, унищожава чувството на скъперничество у човека. Паралелно с това развива щедростта у него. Учи го на разбирането за тленността на този свят и че все някога ще се раздели с имуществото си. Защото у човека има чувство на лакомия и желание да притежава целия свят. В един хадис това се подчертава с израза: „Човешкото око се задоволява само и единствено с пръст“.

Тук е важно да се отбележи и опасността от изпадане в безнадеждност и неверие на бедните, които да ги подтикнат към извършване на непозволени действия като посягане на имуществото на богатите, за да се задоволят. Погледнато от този аспект, зекятът освобождава човека от робуване на нуждите си, вдъхва му надежда и го поощрява да работи повече, давайки му стимул за работа. Освобождава го от чувството на омраза към богатите и развива чувството на благодарност към човека.

От друга страна, ислямът предпазва и бедните от превръщането им в паразити в обществото, които единствено се възползват от готовото и не вършат нищо полезно. В исляма е тачен принципът „даващата ръка е по-добра от вземащата“. Зекятът не е фактор, който подтиква бедните към мързел, точно обратното – той е ибадет, който насърчава хората да работят. Затова според ислямските норми печалбата с пот на челото и трудът на ръцете са нещо свято.

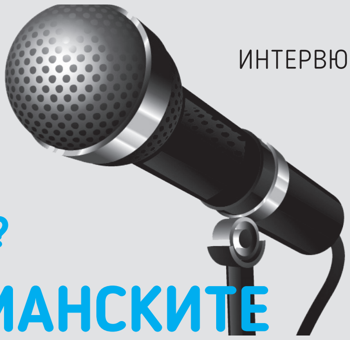

КАКВО СЕ СЛУЧВА?

...С МЮСЮЛМАНСКИТЕ НАСТОЯТЕЛСТВА?

Отговаря зам.-главният мюфтия Мурат Пингов

▶ *Уважаеми г-н Пингов, според Устава на Мюсюлманско изповедание мюсюлманските настоятелства са местни поделения на Мюсюлманско изповедание и може да се каже, че са неговият гръбнак. Какво се случва с настоятелствата?*

Наистина мюсюлманските настоятелства са важна структура в Мюсюлманско изповедание, което организира дейностите по места, като стриктно спазва законовите разпоредби и вътрешните нормативни актове на Изповеданието.

Мюсюлманските настоятелства биват класифицирани спрямо два нормативни документа – Закона за вероизповеданията и Устава на Мюсюлманско изповедание. Съгласно споменатите документи настоятелствата биват вписвани в регистъра на мюсюлманските настоятелства, който се поддържа в Главно мюфтийство.

▶ *Значи има различни категории?*

Да, съгласно Закона за вероизповеданията мюсюлманските настоятелства биват разделяни на местно поделение на Изповеданието без статут на юридическо лице (чл. 19 от ЗВ) и местно поделение на Изповеданието със статут на юридическо лице (чл. 20 от ЗВ).

Съгласно Устава на Мюсюлманско изповедание от 24.01.2016 г. мюсюлманските настоятелства биват избираеми или назначаеми (чл. 71, ал. 2).

▶ *А колко са мюсюлманските настоятелства в страната ни?*

С оглед на гореизложеното в регистъра на Мюсюлманско изповедание има регистрирани 1361 мюсюлмански настоятелства, от които функциите на 21 настоятелства, предвид различни обективни обстоятелства, са прекратени и те са със статут на закрити. Има още едно настоятелство, което е в процес на закриване.

Следователно броят на функциониращите мюсюлмански настоятелства е 1339, от които 1324 са местни поделения на Изповеданието без статут на юридическо лице, а 15 са регистрирани в съответните съдилища като юридически лица.

При някои от настоятелствата е започнат процес на актуализиране на ръководствата им, а при други предстои. Разпределението на споменатите местни поделения по районни мюфтийства е както следва: Айтос – 78, Благоевград – 67, Варна – 33, Велико Търново – 47, Добрич – 51, Кърджали – 267, Монтана – 23, Пазарджик – 48, Плевен – 75, Пловдив – 31, Разград – 90, Русе – 35, Силистра – 67, Сливен – 19, Смолян – 106, София – 9, Стара Загора – 25, Търговище – 103, Хасково – 63, Шумен – 102.

МИЛОСТИНЯТА ЗЕКЯТ

Думата „зекят“ има езиково и религиозно значение. В езиково отношение означава „почистване“ и „увеличаване“. А в терминологичен аспект шериатът определя зекята като „стока, реколта или богатство, което всеки богат мюсюлманин е длъжен да даде един път в годината на една от осемте групи, които Аллах ни споменава в Корана“. Айетът гласи: ***„Милостинята зекят е за бедняците и за нуждаещите се, и за онези, които я събират, и за приобщаването на сърцата към исляма, и за откупване на робите, и за длъжниците, и за тези по пътя на Аллах, и за пътника в неволя – задължение от Аллах. Аллах е всезнаещ, всемъдър“*** (ет-Тевбе, 9: 60).

Самото понятие „зекят“ ни напомня, че с раздаването на нашето имущество всъщност ние се почистваме физически и духовно, давайки на другите тяхното право (хак) от това, което Аллах ни е дал. Това, което притежаваме, е нафака (препитание) от Аллах и както ни повелява в Корана, това е дело със задължителен характер.

Даването на зекят е станало фарз (задължително) през втората година от преселението на Мухаммед (с.а.с.) в Медина. Но и преди това подпомагането на нуждаещите се в обществото се поощрявало с айети, както и с хадиси от Мухаммед (с.а.с.). Самият живот на Пратеника (с.а.с.) свидетелства за щедростта му и ни представя примера, който трябва да последваме. Един от многобройните примери в това отношение е поведението на Мухаммед (с.а.с.), който кланял икинди намаз, дал селям, след което минал през раменете на сахабиите и изтичал към дома си. Хората се притеснили, но след малко Пратеника (с.а.с.) се върнал и им дал следния поучителен пример: *„Вкъщи имаше известно количество злато и сребро и си спомних за тях. Изпитах страх, че ще ме възпрепятстват в обръщането ми към Аллах, и заповядах да дадат на семейството ми да ги раздадат“.*

Зекятът е от основните стълбове на исляма. Той се споменава на много места в Корана, и то на 82 места е споменат редом с намаза, което показва важността на това благодеяние.

Зекятът е ибадет и като всеки такъв е регулиран от определени правила. За да даде зекят, човек трябва да отговаря на следните условия: да е мюсюлманин, разумен и свободен, да не е длъжник, да притежава определено количество богатство (нисаб) над основните си потребности, както и да е изминала една година от придобиване на имуществото, което трябва да притежава качеството да се увеличава.

Минимумът, който трябва да се притежава (нисаб) за различните неща, за които е необходимо да се дава зекят, е ясно определен и той е в зависимост от вида и броя на стоката или имуществото:

По отношение на нисаба за златото има разногласие, но по общоприетото виждане е 85 грама, т.е. когато притежаваното злато достигне това количество, подлежи на зекят. Нисабът за среброто е 585 грама. При това се дава зекят на стойност 2,5 процента от притежаваното количество.

Нисабът за добитъка също е различен: при овце и кози за 40 се дава 1 овца или коза. При наличие на крави и биволи за 30 животни се дава 1 двугодишно теле, а за 5 камили се полага зекят 1 овца.

При земеделските продукти зекятът, който се нарича ушур, според мнозинството учени се дава при нисаб 653 кг. А за търговски стоки, които се купуват и

продават с цел печалба, се дава зекят на стойност 2,5 процента от стойността на притежаваната стока.

Даването на зекята е със социално, икономическо, но най-вече с духовно значение. Социално е, защото по този начин се реализира братството между вярващите и членовете на уммета се сближават. Това е от плодовете на зекята. По този начин изпълняваме заповедта на Аллах за поддържане на връзка и обич между братята и сестрите ни мюсюлмани, разбирайки техния свят, отзовавайки се на нуждата им.

За съжаление, в нашата страна има много нуждаещо се и бедно население, което заради една или друга причина не може да понесе материалните разходи, като понякога остава в безизходица. Бедността може да доведе до лоши последствия – човек може да открадне, да излъже, дори да убие. По този начин се получава един психически и физически срив на личността. Въпреки че това са постъпки, които са забранени и порицани в исляма, как бихме се почувствали, ако детето ни е гладно и плаче от болки в корема, защото коремчето му е празно? Нима през главата на този родител няма да мине мисълта: „Ще открадна един хляб от магазина, за да спре да плаче детето ми!"... В този случай майката ще бъде виновна, но нима държавното управление, както и ние, мюсюлманите, няма да носим някаква отговорност? Ако всеки мюсюлманин си дава зекята и раздаде онова, което му е в повече, това няма ли да разреши част от проблемите с бедността?

Мюсюлманите трябва да бъдем по-чувствителни и отговорни към проблемите на обществото. В този контекст трябва да се опазим от скъперничеството, себелюбието и алчността, защото те са били причина за погубване на тези преди нас. Щедростта и даването на зекят са качества на вярващия и предупреждение за този, който не изпълнява тази повеля, е следният айет: ***„...Горко на съдружаващите, които не дават милостинята зекят и отвъдния живот отричат"*** (Фуссилет, 41: 6–7).

Ние трябва да заменим лошото чувство с милост, милосърдие и състрадание, като обуем обувките на другия поне за малко. Радостта и удовлетворението, което ще ни донесе зарадваното и усмихнато лице, са незаменими. Препоръчително е зекятът да бъде даден скришом, ако имаме тази възможност, като по този начин избягваме всякаква показност и следваме айета, в който се казва: ***„Ако явно раздавате милостиня, колко хубаво е това! Но ако скътате и тайно дадете на бедняците, това е най-доброто за вас и то ще изкупи от лошите ви постъпки. Сведущ е Аллах за вашите дела"*** (ел-Бакара, 2: 271). А в хадис Мухаммед (с.а.с.) ни наставлява с думите: „Когато раздавате, дайте така, че лявата ръка да не знае какво е дала дясната". И не забравяйте, че не нуждаещите се трябва да ни благодарят, а ние трябва да благодарим на тях, защото те ще са причината да спечелим задоволството на Аллах!

ИСМИЕ ИСМАИЛОВА СТУДЕНТКА

ТРИТЕ СВЕЩЕНИ МЕСЕЦА

Така наречените „три свещени месеца" заемат важно място в мюсюлманския календар. Това са седмият, осмият и деветият месец по лунния календар, или календара, базиращ се на хиджрета (преселението) на Мухаммед (с.а.с.). Трите свещени месеца са назовани реджеб, шабан и рамазан.

Свещеността на трите месеца е свързана и с благодатните времена – нощи, които се намират в тези месеци, а именно първата петъчна нощ на месец реджеб – Нощта Регаиб, 27-ата нощ на същия месец – Нощта Мирадж, 15-ата нощ на месец шабан – Нощта Бераат, и 27-ата нощ на месец рамазан – Нощта Кадир.

Несъмнено благословеният рамазан заема по-специално място сред трите свещени месеца, затова се определя като „султана на единадесетте месеца". Месец рамазан и Нощта Кадир изрично са споменати в Коран-и Керим и в множество хадиси. Затова, когато говорим за трите свещени месеца, трябва да имаме предвид, че месец рамазан заема съвсем различно място в сравнение с другите два.

Месеците реджеб и шабан също са споменати директно или индиректно в ислямските източници. Месец реджеб е един от четирите месеца, почитани от арабите преди исляма, това са т.нар. „ешхур-ул-хурум" – свещени, почитани месеци. Почитта към тези месеци е продължена и от исляма, затова месец реджеб има специално място за мюсюлманите, което се потвърждава от някои хадиси. А по отношение на месец шабан има доста хадиси, които поощряват мюсюлманите да отдават необходимото уважение към този месец, стараейки се да бъдат по-добротворни. Същото важи и за свещените нощи, които се намират в тези месеци. Макар и някои доводи във връзка с тези нощи и месеци да са спорни, все пак има достатъчно аргументи, които поощряват почитта към тях, а още повече – липсват категорични и ясни забрани за отбелязването им, спазвайки общоприетите норми на исляма.

Тук е важно да се отбележи, че някои практики и традиции във връзка с тези специални времена имат своето място в живота на мюсюлманите. Въпреки че под влиянието на модернизацията и секуларизацията, а донякъде и на „образоваността" на мюсюлманите и „задълбочаването им в науката", една част от тези традиции са изчезнали или забравени, други пък са изгубили част от съдържанието си. Но и днес в известна степен традициите, свързани с трите свещени месеца, изпълват с религиозни емоции голяма част от мюсюлманите, както и укрепват социалното тяло на мюсюлманската общност в България.

МУРАД БОШНАК РАЙОНЕН МЮФТИЯ НА ПЛЕВЕН

ТОЗИ СВЯТ Е СЪЗДАДЕН ЗА ХОРАТА, А ХОРАТА – ЗА АХИРЕТА

От мъдростта на Аллах е и различието между хората в много отношения, като едно от тях се изразява и в материалното състояние. Някои хора възприемат богатството като дар, други – като изпитание. Едни го възприемат като бреме, други – като средство за спечелване задоволството на Всевишния.

За съжаление, все още има наши братя – богати, добре обезпечени материално, които не са запознати със същността и важността на зекята и връзката му с тяхната вяра. Не знаят, че даването на зекята е една от петте основи на религията им и че от това зависи по-нататъшното им развитие като мюсюлмани. Те приемат, че притежават това имущество единствено и само благодарение на своите способности. Забравят за ролята на Всевишния и започват да пренебрегват задължението си в това отношение. Трябва обаче да се отбележи и фактът, че, въпреки ниския процент, има и такива, които спазват тази повеля и дават своя зекят. Именно в този контекст искам да насоча вниманието върху:

1. Онези, които не дават своя зекят поради ред причини като незнание, скъперничество, високомерие и др.

2. Даващите зекят според своето виждане и разбиране, без да се придържат към правилата за даване на зекята.

Религията на Аллах се базира върху четене и опознаване. Невежият, необразованият и слабо информиран мюсюлманин винаги може да попадне под влиянието на недобронамерени хора и вечния враг на човека – шейтана. Затова науката е фарз за вярващия, за да знае, ако не – да научи, че зекятът за имащите мюсюлмани е фарз, а неизпълнението на този фарз е голям грях пред Аллах (дж.ш.) и води към джехеннема. Тези хора ще научат, че когато се скъпят и отказват да дават зекят поради страх от намаляване на богатството или обедняване, именно даването на зекята е не само вид застраховка за тяхното имущество и не го намалява, а напротив, даже го увеличава. Научавайки това, такъв човек ще помогне на беден, на нуждаещ се, ще укрепи имана си, ще стане по-скромен, ще бъде по-щедър, ще бъде съпричастен и предпазен от гнева на бедните хора и от този на Аллах (дж.ш.). Той ще бъде обичан от хората и от Великия Аллах, което ще го отведе пред вратите на дженнета. Пратеника (с.а.с.) е казал: *„Нека човек се потруди, за да спечели за себе си, като се възползва през своя живот от онова, което ще му е полезно след смъртта. Да използва своята младост за старостта си, а от този свят да вземе онова, което ще му бъде от полза на ахирета. Този свят е създаден за вас, а вие сте създадени за ахирета“*. И още е казал: *„Не е ли прекрасен хубавият имот в ръцете на почтения човек?“*. Всички качества, които човек придобива посредством даването на зекята, наистина го превръщат в почтен.

От друга страна, даващите зекята сериозно трябва да се замислят върху няколко основни момента, а именно – на кого го дават, по какъв начин го изпълняват, защо го правят. Общо казано, дали го правят според ислямските правила, или според своите виж-

дания и преценки.

Освен факта, че голяма част от хората, задължени да дават зекят, не го правят, друг важен момент е, че понякога хората, подведени от шейтана или други субективни причини, дават зекята си на неправилното място. Мислят, че да няма някой пари е достатъчна причина да му се даде зекят. Други пък се стремят да дадат на свои близки роднини. Постъпвайки по този начин, същността на зекята се променя, нийетът се променя, а целта, която е задоволството на Аллах (дж.ш.) – не се постига. Вярващият трябва да е прозорлив и да мисли в перспектива, трябва да се стреми да спечели колкото се може повече, както на този свят, така и за другия свят. Затова трябва да обърне много сериозно внимание къде дава зекята си.

В това отношение Мюсюлманско изповедание е гарант за правилното извършване на ибадета. Като пример може да се посочи даването на зекят в специално учредения Фонд „Зекят“ към Главно мюфтийство, което най-малкото ще гарантира безпристрастното и правилно разпределяне на тези средства. С тях могат да се подпомогнат нуждаещи се деца, ученици в трите духовни училища, студенти във Висшия ислямски институт. По този начин даващият зекята, освен че си гарантира спокойствие за правилно извършен задължителен ибадет, той попада и в хадиса за текущата садака, бидейки подпомогнал ученик, училище и т.н. Такъв човек допринася за развитието и просперитета на ислямската общност.

Представете си от какво бихме лишили едно мюсюлманско дете, което поради бедност не се е образовало и не е научило за религията на Аллах, и какво бихме спечелили, ако чрез зекята си допринесем за обратното. Освен че трябва да се помага на материално бедните, по същия начин трябва да се помага и за духовното развитие на общността. Ислямските учени поставят сред основните необходимости за мюсюлманите и борбата с необразоваността, която представлява морална смърт и духовен упадък. Някои казват, че от ибадета има полза само онзи, който го извършва, а от науката имат полза всички хора. Една от най-добрите инвестиции за един богат мюсюлманин е да инвестира чрез своя зекят именно в тази сфера.

Със сигурност даването на зекята от страна на задължените с това ще подобри положението както в социалната, така и в образователната сфера. Зекятът е едно социално послание от Всевишния към двете основни прослойки на обществото – богатите и бедните. Богатите, като задължени да дадат част от своето имущество, което са спечелили с позволението на Аллах Теаля, и бедните, като с право на този дял, с цел да се подобри качеството им на живот в определени насоки. Правилното изпълнение на този ибадет гарантира добър резултат и на двата свята. Затова искрените вярващи трябва да се замислят дали изпълняват задълженията си относно зекята според изискванията.

В заключение, Аллах описва определени хора с изразите: ***„...и комуто отредих голямо богатство“*** (ел-Муддессир, 74: 12), но тъй като те не спазват повелята за зекята и на съдния ден, осъзнавайки каква грешка е сторил, някой от тях ще каже: ***„Пропилях огромно богатство“*** (ел-Белед, 90: 6). Тогава Аллах Теаля ще му напомни, че ***„Не ще ви е от полза богатството“*** (ел-Ахзаб, 33: 16), а човекът, застанал пред вратите на джехеннема, ще каже: ***„Не ме избави моето богатство“*** (ел-Хакка, 69: 28).

ЗОВ КЪМ МЛАДЕЖА

Ей, ти, младежо!
Ти, който вървиш тъй смело.
Защо не осмисляш своя живот,
А стоиш в такъв тъмен застой?
Не е ли време да се осъзнаеш ти,
Че няма да си вечен тук,
Както всеки един друг?
Остави този грешен път!
Нима искаш в огън да стоиш,
Да гориш и пак, и пак да скърбиш?
Затова тръгни по правия път,
Тръгни с хора с добри души
И така ще спечелиш ти.

Айше ЛАВЧИ

ЗЕКЯТЪТ

Е СОЦИАЛНА ОПОРА НА МЮСЮЛМАНИТЕ

АЛИ СВИРЬОВ ИМАМ-ВАИЗ

В Свещения Коран Всевишния Аллах е повелил: ***„И изпълнявайте молитвата намаз, и давайте милостинята зекят, и се покланяйте с покланящите се!“*** (ел-Бакара, 2: 43). Този айет е наставление от страна на Аллах към всички вярващи за единство, защото намазът сплотява мюсюлманите духовно, а зекятът – социално.

Четвъртото от петте основни условия на исляма е даването на зекят за притежаваното имущество. Речниковото значение на думата „зекят“ е „очистване, възхваление, достигане на прекрасно състояние“. Зекятът в исляма е определена част от онова имущество, което притежава мюсюлманинът, надхвърлящо основните му потребности. Именно тази част трябва да се дава доброволно от мюсюлманите на посочените хора в Коран-и Керим, като това не се натяква.

Извършването на това дело доказва, че мюсюлманите се уповават на Аллах Теаля и приемат богатствата си като еманет от Аллах, а не за абсолютна лична собственост. Аллах е отредил зекятът да почиства човешките души от скъперничеството и да подобрява състоянието на бедните и нуждаещите се. Зекятът почиства богатството и го увеличава, вкарвайки в него берекет, предпазва го от погубване и разваляне, подобрява ислямската общност, която е обединена около единството и щастието за всички. Всевишния Аллах споменава мъдростта на зекята в Корана, повелявайки: ***„Вземи от техните имоти милостиня, за да се пречистят с нея и да им се въздаде!“*** (ет-Тевбе, 9: 103).

Мюсюлманин, който заради скъперничество не дава зекята, се счита за фасик, т.е. лице, извършващо голям грях. Ако умре в това състояние, неговото положение е в неопределеност, тъй като Всевишния Аллах казва: ***„Аллах не опрощава да се съдружава с Него, но освен това опрощава на когото пожелае“*** (ен-Ниса, 4: 48).

Расулюллах (с.а.с.) също подчертава важността на зекята за мюсюлманите в следния хадис, който се предава от Ебу Хурейра (р.а.), включен в сборниците на Бухари и Муслим: „Пратеника на Аллах (с.а.с.) е казал: *„Имането на всеки собственик, който не дава зекята му, ще бъде разтопено в джехеннемския огън, след това с него ще бъдат жигосани хълбоците и челото му, докато Аллах отсъди между рабите в деня, който се равнява на 50 000 години (от земния живот), и след това ще му се види пътят – или към дженнета, или към огъня“.*

Зекятът осигурява възможност за подпомагане на бедните. По този начин се засилва връзката между богати и бедни, премахва се завистта. Когато богатите дадат зекята си на бедните, те получават тяхната обич, а богатите също обичат бедните, защото чрез тях печелят севаб. Поучително е поведението на бедния човек, който веднъж минал покрай нивата на богат човек и отправил следната дуа към Аллах Теаля: „О, Аллах, увеличи богат-

ството на този човек, защото и аз имам дял в него!".

Зекятът е право на бедния. Бедният мюсюлманин е брат по вяра на богатия, защото мюсюлманското общество представлява едно семейство, даже то е като едно тяло и когато се разболее една част от тялото, цялото тяло изпитва болката. А това означава, че в исляма не се позволява едни да са много богати и в същото време да изоставят други да тънат в нищета и мизерия. Също така не е правилно и човек да живее сам за себе си.

Зекятът е право на обществото, защото не е възможно богатият сам да припечели богатството и да стане богат. В печеленето на богатство вземат участие много хора. Например, ако погледнем как един търговец е станал богат, ще видим, че в неговата печалба участват много хора, от които той е купил стока, както и други, на които е продал стоката си. По същия начин и земеделецът става богат благодарение на обществото, на което предоставя получените продукти. Следователно обществото и в частност нуждаещите се в това общество имат право да се възползват от богатството на богатите, а това е регулирано от исляма в задължителна форма под наименованието зекят.

Обаче зекятът преди всичко е право на Аллах Теаля, защото Той е Господар на всичко, което се намира на земята и в небесата. Всъщност цялото богатство принадлежи на Аллах Теаля. Възможно ли е земеделецът да придобие богатство, ако Аллах не даде дъжд или ако въобще не пожелае? Ще има ли берекет в работата на търговеца, ако Аллах не пожелае и не отреди благодат за неговите усилия? Би ли произвел занаятчията нещо, ако Аллах не му позволи това? Не! Това е отговорът на всички тези въпроси, което значи, че богатството в ръцете на богатите в абсолютния смисъл на думата принадлежи на Аллах. Затова зекятът е ибадет и е право на Аллах, от тази гледна точка зекятът е различен от данъка.

Мисля, че е уместно тук да спомена думите на поета:

На нуждаещите се е дълг да се помага,
от имота да се раздаде, каквото се полага.
Това в Корана Аллах ни заповядва –
милостинята зекят богатият да раздава!
С даване на зекят човек не обеднява!
Наградата на даващия от Аллах се умножава.
Богатството се пречиства и хелял за него става.
С милостиня богатството изобщо не намалява...
А многократно повече Аллах го увеличава!
Делото в името на Аллах се извисява,
то към Всевишния Аллах те приближава!
И Той, Всемогъщия, с дженнет те възнаграждава!
Моля Великия Аллах да отреди да бъдем
от даващите зекят!

ЗЕКЯТ

Полага ли се зекят за инструментите, машините и материалите, използвани за лична употреба?

Инструментите, машините и материалите, необходими за извършването на изкуството и професията на човека, се приемат за основни потребности, затова за тях не се полага зекят. Но за инструменти, материали и машини, произведени или закупени за търговия и които са извън основните потребности на човека, се полага зекят.

Задължен ли е със зекят онзи, който живее в дома на баща си?

Собствеността е от съществено значение в исляма. Според това, ако даден човек притежава имущество, достигнало количеството на нисаб, той е задължен да даде зекята му, дори и да живее с баща си. Но при условие че баща и син имат общо имущество, печелят и харчат общо, тогава онзи от тях, който е отговорен за общото им имущество, той носи отговорност и за зекята.

Доходите от наем подлежат ли на зекят?

Всеки, който притежава 85 грама злато, пари или стока на тази стойност, извън едногодишните му дългове и основните му нужди, се смята за богат от религията. В този случай, ако доходите от определен наем заедно с останалите приходи и имущество достигнат нисаба (т.е. 85 грама злато или други на тази стойност) и мине една година, тогава се дава 1/40, т.е. 2,5% зекят от него.

НА КОЛЕЛО ПРЕЗ ГЪРЦИЯ–II

ДЕЛФИ

Първата ми цел беше да посетя Делфи, светилището на древния оракул, до когото се допитвали преди всяко по-голямо начинание. Преди започването на поредната гръко-персийска война цар Дарий, владетелят на Персия (сега Иран), също го запитал ще спечели ли войната и чул неопределения отговор: „Една империя ще падне“, но оракулът не казал коя. Дарий си помислил, че отговорът е в негова полза, но станало така, че загубил не само битката, но и империята си!

Отклоних се от главния път за Атина и поех през планината към Делфи. Предстояха ми повече от 60 километра планински път, а това означаваше бутане на велосипеда нагоре. Ръмеше, но ръми, не ръми, напред – Делфи ме зовеше. Спуснах се от другата страна на планината и – о, чудо! – грееше слънце, земята – суха, а дъжд не бил валял от много дни. Предполагах, че Делфи е в равнината, а се оказа, че е високо в планината, и това означаваше отново бутане нагоре. Гледах нагоре и виждах само серпантините на пътя. Сегашното градче е по протежение на пътя и се състои само от две еднопосочни улици: по едната влизаш в него, по другата излизаш. На сутринта, след като слънцето ме размрази, влязох в стария град. От направения макет на светилището, от който човек добива представа за неговото величие, са се запазили само колоните от храма на Аполон и частично възстановеният акропол. Нямаше я Пития (предсказателката), за да ми каже какви неприятности ми предстоят. Тя, както и всички останали врачки, казва „Предстоят ти неприятности“, но не казва как да ги разрешиш!

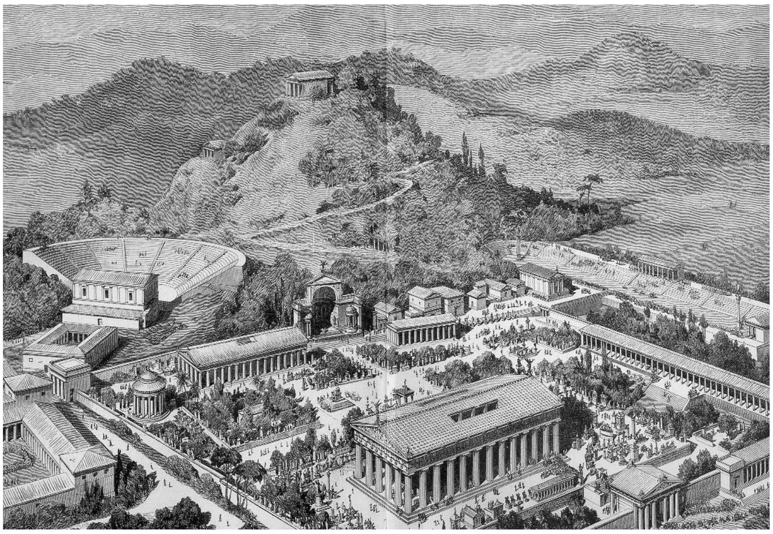

Олимпия, рисунка от Pierers Universal-Lexikon, 1891

ОЛИМПИЯ

Следващата ми цел беше Олимпия – мястото, където са се провеждали в миналото олимпийските игри. Тъй като Олимпия е в Пелопонес, трябваше да премина през Коринтския провлак при град Патра. Брегът – силно насечен от малки, красиви заливчета и китни селца с маслинови горички. Реших да прекарам нощта в един паркинг на морския бряг в непосредствена близост до крайпътна лавка. Йорго – собственикът на лавката, се оказа, че имал български корени. Самият той – представителен мъж на 77 години, с бели като къдели мустаци, и веднага си го представих, че е хайдутин с байрак в ръка. Зарадва ми се като на земляк, когото не е виждал от много време, и с много приказки вечерта мина неусетно и продължих към Патра. Континентът е свързан с Пелопонес при Патра с красив висящ мост.

Пътят – хубав, първокласен, пътува се с удоволст-

вие по него, но препятствие – тунел, а пред него знак „Забранено за пешеходци и велосипеди“. Друг път няма, а съм на 20 км от Патра. Сега ни напред, ни назад. Огледах се, ослушах се и като не видях нищо опасно, тръгнах по тротоара през тунела. Още не бях излязъл от него, когато пред мен видях пикап на пътното стопанство, който ми даваше знак да отбия и да спра. Те ми обясняват, че през тези тунели е забранено да се движат велосипеди, а аз им опонирам, че друг път за Пиргос (друг град) няма, и им показвам пътната карта, и изведнъж шофьорът на пикапа ми предложи да се кача заедно с велосипеда на пикапа и той ще ме прекара през всичките тунели.

Заобиколих Пиргос и поех през планината към Олимпия. Мога да кажа, че древните гърци са имали добър вкус към природните красоти, като са избрали това място за център на игрите си. Бях щастлив и се чувствах като олимпиец, защото точно този ми беше поредният рожден ден. Почувствах се олимпиец, защото, за разлика от всички други посетители, аз единствен бях дошъл с помощта на собствените си мускули. Е, разбира се, никой не ме награди, но въпреки това удоволствието ми беше пълно.

Независимо че от някогашния олимпийски комплекс са останали само руини, те са достатъчни, за да впечатлят посетителя. Времето беше много горещо, но и на това му бяха намерили решението: до входа беше поставен автомат за леденостудена вода и което най-много ме учуди – водата беше безплатна.

Следващата ми цел бе да посетя Спарта. Държавата съперник на Атина от древността. За там имах два пътя: да продължа през планината или да мина по западното крайбрежие и да се спусна до град Каламата и оттам – назад към Спарта. Избрах втория вариант като по-живописен. Отдясно на мен беше Йонийско море със симпатични малки плажове, а отляво се редуваха маслинови, портокалови и лимонови горички. Едвам сега усетих истинския вкус на узрелия на дърво лимон и портокал и разбрах, че в България никога повече няма да си ги купя.

Неусетно стигнах до Каламата, исках да посетя Римската крепост в града, но когото и да попитах, всеки ми показваше посока, противоположна на показаната от предишния. Открих, че тук е Музеят на транспорта на Гърция. Стана ми много приятно, когато видях локомотиви, вагони и различни жп съоръжения, реставрирани и с великолепен вид. Дозаредих с вода и поех към Спарта.

Температурата пак беше над 30 градуса, а през нощта спадаше с по десетина градуса. Мислех си, че пътят от Каламата до Спарта ще е по-равен, но останах горчиво разочарован. Още с излизането от града започна изкачване, което продължи 23 километра. Почти през цялото време трябваше да бутам колелото, а имах и нов проблем: трябваше да заредя батерията на фотоапарата. Късметът ми се усмихна в село А. От ресторанта в края на селото ми посочиха нещо средно между малък хотел и двуетажна къща. Разбрах от собственика, че има свободни стаи, и наех една от тях. Когато му подадох паспорта си, гледам как го държи в ръцете си – гледа него, гледа мен и изведнъж каза: „Булгарус“. Чувам и не мога да повярвам на ушите си:

– Откъде си? – казано на чист български език.

Оказа се, че Янис (управителят) е завършил Софийския университет със специалност „Социология“. Известно време работил в център за борба с наркоманията, съкратили го и сега станал хотелиер. Разбрах, че аз съм първият българин, който минава оттук, и докато приказвахме, се изредиха хора от селото да видят и да се запознаят с ексцентричния чужденец.

СПАРТА

Янис ме успокои, че има още 5–6 километра качване и оттам до Спарта ще е само спускане. Отдъхнах си, като чух тази приятна новина. От величието на Древна Спарта не беше останало нищо – един напълно европейски град. Музеят – затворен, а пред него – няколко изпочупени статуи и паметникът на Ликург. Това бе всичко, което беше останало от величието на Древна Спарта.

ПЛАМЪК ЗАНЕВ ЖУРНАЛИСТ

Спарта

ХЮСЕИН МЕХМЕД ИМАМ, ИСТОРИК

ИЗ МЮСЮЛМАНСКАТА ДЕЙНОСТ В ЛОВЕШКИТЕ СЕЛА
ГРАДЕЖНИЦА

Джамията на с. Градежница е съсредоточена в средната махала на селото, наречена Джамийска махала. След време селото се разраства, като през 1953 г. Горната махала, наречена Глогово, придобива статут на самостоятелно село. През 1980 г. и махала Бабинци придобива статут на самостоятелно село, а махалите Гечево и Конски дол са присъединени към гр. Тетевен.

Имамите на джамията в махала Джамийска са: Али Хаджийски, през 1820 г. пришълец от с. Бежаново и настанен във вакъфска къща в двора на джамията. През 1900–1935 г. – Усин Хаджийски, негов син и жител на с. Градежница; до 1968 г. – Мехмед Альов, жител на с. Бабинци, и до 1986 г. – Сюлейман Ходжов, син на предходния имам и жител на село Градежница; Али Рамов и шуреят му Мустафа Муслев (Суфтъта), жители на село Глогово. Последните двама получили религиозното си образование в мектеба на с. Кирчево. След тях до 2006 г. имам на трите села е Шаиб ходжа, пришълец от Асеновградско.

Вероучители в село Градежница са били: Асан Газа от Градежница и Мехмед Альов от Бабинци. До 1927–1928 г. преподавател е Шукри Абазов, учител от гр. Троян.

Последни ръководители на Мюсюлманското настоятелство в село Градежница са били Усин Мустафов (Мъсърлъта); Абдурман Османов и Ибо Глогов, които са жители на село Глогово.

До падането на тоталитарния режим джамийските настоятели давали джамийските вакъфски имоти под наем, като с приходите поддържали джамията и изградили минаре. През 2012–2013 г. джамията се сдоби с нотариален акт. Вакъфските ниви, които са признати, са: през 1995 г. – в м. Обелен бук; през 2001 г. – гора (храсталак) в м. Поляната (обезщетение за имота в м. Чучура), и през 2012 г. – в м. Бодличево. Освен недвижимо имущество след 2010 г. настоятелството придоби и движимо имущество от три тенешира (маси за къпане на дженазе) в Градежница, Глогово и Бабинци.

Към джамията принадлежат и имоти в регулация. Главната офанзива е свързана именно с тях, защото за местни жители са апетитни имотите в местностите: Ябълките – около 2 дка (днес част от дворно място), Селището – 1 дка (стари гробища), дворът на джамията – 2 дка, където е била вакъфската къща и който парцел е откъснат чрез прокаран път, както и махленското гробище на махала Глогова – около 2 дка, което днес попада в двора на училището в селото. Трябва да отбележим, че обозначените имоти са с по-голям размер, но не са декларирани от бивши настоятели с

цел да не плащат високи данъци. Имало е и други вакъфски имоти, които не са обозначени в емлячните регистри и които вече са притежание на частници. Такава например е Турската нива в махала Асен. Също за отбелязване е, че всички хора, които са посегнали на вакъфските имоти в Градежница и Глогово, са наказани от Аллах.

Непубликувани записки на Ибо Глогов ни съобщават, че според несъществуваща днес плоча на османотурски език и стар османски печат, който също не е в наличност, джамията на селото е от 1750 година. Освен в Градежница до 1878 г. джамии имало в махала Асен и село Пещерна. В селата Глогово и Градежница до 1928 г. са съществували два мектеба. През 1820 г. е изградена вакъфска къща в двора на джамията, предназначена за имама, която впоследствие е превърната в работилница, а по-късно е съборена.

За имотите, които днес са в регулация, са взети мерки за узаконяването им. Те са заявени от настоятелите Абдурман Османов и Ибо Глогов, но всички те днес са общинска собственост. Затова Мюсюлманското настоятелство се стреми да придобие един по-голям имот от 5 дка в м. Селището (бивше гробище) като компенсация за другите два имота в местността Ябълките и откъснатия двор на джамията, за които се водят дела. Също така се полагат усилия за придобиване на дъбова гора от 4 дка като компенсация за двора на училището в село Глогово и за възстановената от м. Бодличево (Чучура) в м. Поляната гора от 2 дка. За целта са издадени помощни планове за вкарването им в регулация, на които им предстои допълнение според изисквания на община Тетевен. Но се правят административни спънки, като умишлено с години се протака обработката им, вече в трета техническа служба.

Най-добрият инвеститор: ЯКУБ ХЮММЕТ

Семейство... Деца... Момичета... Възпитание...

Все думи, които подтикват към размисъл човека, особено съвременния човек... При мисълта за тези понятия някои хора придобиват сериозен вид, у други се появява загриженост, у трети – носталгия, но има и такива, които с почуда ги посрещат, като че ли казват: „Все още ли ги има тези неща?!“.

В общество, в което семейството се занемарява, децата се възприемат като роботи, които се кодират, или като някакви бездушни материални същества, момичетата се отдалечават от същностното си качество и призвание да бъдат майки, младежите избягват отговорността да бъдат бащи, възпитанието се свързва със старомодност, консервативност и други изрази, напомнящи едни далечни времена, да устояваш на вълната и да живееш тези ценности е достойнство.

Това е определението за семейство Хюммет, устроено в китното родопско селце Поточница (Ада-кьой) в община Крумовград, област Кърджали. То се състои от опората на семейството – Якуб Мехмед Хюммет, и основата му – всеотдайната и грижовна майка Ембие.

Якуб Хюммет е роден в с. Малкоч, в традиционно мюсюлманско семейство, където е закърмен в духа на ислямската и турската култура. В трудните времена скришом е получил известно религиозно обучение при ходжата на селото. С времето със собствени усилия надгражда върху наученото в семейството и джамията.

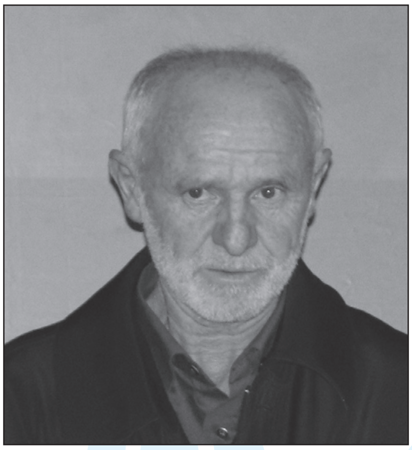

Идва време да се задоми... Избира веднъж завинаги Ембие ханъм – човек с морал, възпитана в духа на мюсюлманското семейство, готова да извърви пътя редом със своя съпруг. Въпреки трудностите на живота Якуб и Ембие изграждат щастливо семейство, в духа на общочовешките ценности и на ислямската религията. Трудят се много, я на полето, я по строителни обекти, достойно си изкарват прехраната, отредена от Аллах. Също така скромно, но устремено следват религиозните завети, унаследени от техните деди. С думи, но най-вече с поведение се опитват да ги разпространят и в по-широк кръг от хора – Якуб Хюммет организира летни Коран-курсове, където е обучил доста младежи на ислямските ценности.

За радост на очите и сърцата на семейство Хюммет им се раждат три дъщери. Приемат това като благодат от Аллах и ги възпитават в духа на исляма, следвайки завета на последния Пратеник на Аллах, че който отгледа и възпита три момичета, ще бъде възнаграден с благодатните райски градини. Възпитават трите си дъщери в семейното огнище, а като настъпва време, и трите ги обучават в Средното духовно училище в Момчилград. И не само тях, Якуб бей насърчава и други деца да се докоснат до съкровищницата на духовното познание в Родопите.

Трите девойки успешно завършват средното си образование, след което първите две се записват за обучение във Висшия ислямски институт и се дипломират успешно. Първата им дъщеря Неджибе при завършване на Висшия ислямски институт се омъжва за един от имамите на Хасково. Втората им дъщеря Мерйем, заедно с Висшия ислямски институт, се дипломира и в Техническия университет в Габрово. Днес тя е съпруга на един от имамите на Разград. Двете фиданки на семейство Хюммет вече дават плодове.

Третата им дъщеря Елиф в момента продължава обучението си в специалност „Ислямска теология“ в Република Турция.

Родителите им се гордеят с дъщерите си и желанието на Якуб бей е третият им зет също да бъде имам и цялото семейство да служи на мюсюлманската общност в прекрасната ни Родина.

За добрия пример, който дава на обществото, Якуб Хюммет бе удостоен на 8 декември 2019 г. от Висшия мюсюлмански съвет с годишната награда „Ходжазаде Мехмед Мухйиддин ефенди“.

Аллах да му отреди дълъг и праведен живот, изпълнен с приятни мигове и принос за изграждане на благородно общество!

АЛИОСМАН МЕХМЕД

НОВИЯТ ПОСЛАНИК НА ТУРЦИЯ Н. ПР. АЙЛИН СЕКИЗКЬОК ПОСЕТИ ГЛАВНО МЮФТИЙСТВО

Ръководството на Мюсюлманско изповедание начело с главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи проведе официална среща с новия посланик на Република Турция в България Нейно Превъзходителство г-жа Айлин Секизкьок. Турският дипломат беше на посещение в Главно мюфтийство на 12 февруари 2020 година.
По време на разговорите посланик Секизкьок сподели впечатленията си от България и изрази своята готовност според възможностите си да сътрудничи и съдейства на Мюсюлманско изповедание за развитието на религиозно-културните отношения с Турция. От своя страна, главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи запозна Н. Пр. посланик Секизкьок с дейността на Изповеданието и живота на мюсюлманската общност в България.

ПОСЕЩЕНИЕ НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ ПО ВАКЪФИТЕ В ТУРЦИЯ

Председателят на Висшия мюсюлмански съвет Ведат С. Ахмед, придружаван от началника на отдел „Вакъфи“ в Главно мюфтийство Хасан Юсеинов, беше на официално посещение в Главна дирекция по вакъфите в Република Турция. По време на визитата, състояла се на 20 февруари т.г., делегацията от Главно мюфтийство се срещна със заместник-директора на вакъфската институция Ерол Йоктен.
На срещата бяха обсъдени въпроси, свързани с необходимостта от реставрация на съществуващите джамии у нас. Разгледани бяха и възможностите за сътрудничество между двете институции в областта на обучаване на персонала на Мюсюлманско изповедание за управление и стопанисване на съвременните вакъфи.

ДЕНЯТ НА МАЙЧИНИЯ ЕЗИК БЕШЕ ОТБЕЛЯЗАН В РАЗЛИЧНИ ГРАДОВЕ

Международният ден на майчиния език се отбелязва вече 20 години на 21 февруари и е посветен на опазването на езиковото и културното многообразие в света. Тази година за пореден път той бе честван в различни градове на България с тържества, концерти и различни други прояви и инициативи.
В София събитието, организирано от Сдружението за културно взаимодействие, беше уважено от председателя на Висшия мюсюлмански съвет Ведат С. Ахмед, заместник-главния мюфтия Ахмед Хасанов, главния секретар Джелал Фаик и др. В тържеството в Русе и Варна участваха районните мюфтии на съответните райони Юджел Хюсню и Нурай Шукри.

МЮСЮЛМАНИ ВЪВ ВАРНА ПОМОГНАХА НА ОНКОБОЛНО ДЕТЕ В ДЕНЯ ЗА БОРБА С РАКА

Районно мюфтийство – Варна, събра средства в помощ на 14-годишно онкоболно дете. Това се осъществи с дарения от мюсюлманите след петъчен намаз в „Азизие джамия“. В резултат на инициативата беше събрана сумата от 610 лева, която лично районният мюфтия на Варна Нурай Шукри предаде на майката на болното дете Невим Хасимова на 4 февруари, точно в деня, който се отбелязва като Световен ден за борба с рака.
14-годишната Ниляй Хасан Сабри е от шуменското село Близнаци. Страда от остра лимфобластна левкемия и към момента е настанена за провеждане на химиотерапия в УМБАЛ „Света Марина“ в град Варна. Откакто е диагностицирана с болестта, и двамата родители на Ниляй не работят, тъй като се грижат за нея.